…ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

…ПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 19 (11005) | 1966 оной январиин 23, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй XXIII съездые угтуулан

…алуута-Нуурай шахтоуп…лениин коллектив пар…и XXIII съездэ ажалай …эгүүдые бэлдэнэ. Эндэ …игорий Коноваловай хү…бэрилдэг комплексно …гадынхид шалгарна. Тэ…нэр декабрь һарын түсэб … процентээр үлүүлээд, …алайнгаа эршэ шэнэ жэл…шье алданагүй. Зураг дээ… нүхэр Коноваловай бри…дынхид шахтада орохын… урда тээ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

БРИГАДЫН ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИ

КПСС-эй XXII съездын, Центральна Комитедэй мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, колхоз, совхозуудай партийна организацинуудые бэхижүүлхэ, тэдэнэй дайшалхы шадабаринень дээшэлүүлхэ тушаа ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдана. Тэдэнэр томонууд болонхой, жирир лэ 100—200-гаад коммунистнуудтай. Бригада, отделенинүүд дээгүүрээ бэеэ даанхай партийна эхин организацигүй колхоз, совхозуудые олохонь бэрхэтэй.

Хүдөө ажахые улам хүгжөөхэ бүхы эрхэ байдалай байгуулагдаад, үргэн замай нээгдээд байхада хүдөөгэй партийна организацинуудай, нэн түрүүн бригада, отделенинүүдэй партийна эхин организацинуудай үүргэ, харюусалгые улам ехэ болгохо гээшэ мүнөө үе сагай шухала зорилго болонхой. Эдэ партийна организацинуудһаа үйлэдбэридэ, хүн зондо дүтэ, үдэр бүри хүн бүхэнтэй ажаллаха, ажахыда алишье талаһаань нүлөөлхэ аргатай ха юм.

Эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлдэг партийна организацинууд бригада, отделенингээ ажал хэрэгтэ, коллективээ хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ һайн нүлөө үзүүлнэ гэжэ бодото байдал элитээр гэршэлнэ. Энээнии Хэжэнгын совхозой гурбадахи отделениин партийна организациин хүдэлмэри дээрэһээ хаража болоно. Түс отделени хонин ажалаар мэргэжэнхэй юм. Үнгэрһэн жэлдэ гүрэндэ мяха, нооһо худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ һэн. 100 эхэ хонин бүриһөө 82 хурьган абтажа, хонин бүриһөө 2,8 килограмм нооһон хайшалагдаһан. Энэнь совхозой дунда хэмжээнһээ холо дээгүүр. Бригадын партийна организаци хонишодой ажал хүдэлмэридэ, ажаһуудалда тон ехэ анхарал хандуулдаг. Холын отарануудаар радиоприемнигууд тодхогдонхой, газетэ, журналнууд таһалгаряагүйгөөр асарагдана. Хаа хаанагүй «хонишоной витринэ» түхеэрэгдэжэ, тэндэнь мэргэжэлтэдэй зүбшэл, социалис уялганууд, нэмэлтэ түлбэриин гурим, тэжээл гаргашалха түсэб болон нормо, ажалайнь дүн харуулагдана. Партийна организациин үүсхэлээр хонишод үбэлэй хурьга абалгада хэр зэргээр бэлдэжэ байһанаа өөһэд хоорондоо декабрь һарада шалгалсаһан юм. Мүнөө эндэ мянгаад хурьгад абтаад, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэнэ.

Тэрэшэлэн Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ, Зэдын аймагай «Мир» колхозуудай зарим бригадануудай партийна эхин организацинууд хүдэлмэреэ муу бэшээр эмхидхэнэ. Бүхы хүсэеэ, коммунистнуудайнгаа гол анхаралые үйлэдбэридэ бии байһан арга боломжонуудые элирүүлэн ашаглаха, ажалшадай эдэбхи үүсхэл бадаруулан дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ хандуулна. Тиихэдээ ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй түлөө хүдэлхэ бэшэ, тэдэнэй үүргэ, харюусалгые доошолуулха бэшэ, харин тэдэнэй нэрэ хүндые улам үргэхэ, тэдэнэртэ бодото туһаламжа үзүүлхэ гэжэ оролдодог.

Тобшохоноор хэлэбэл, бригадын партийна организацинуудай хэхэ, шиидхэхэ юумэнииинь олон. Гол шухалань гэбэл, бэеэ даанхай эхин партийна организацинуудта олгогдоһон үргэн ехэ эрхэеэ хэрэглэжэ, үйлэдбэриин түсэбэй дүүргэлтын түлөө тэмсэл толгойлхо, ажалай эмхидхэлые саашадань нарижуулан һайжаруулха, ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ, эрдэм, наукын түйлалта болон түрүү дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ зорилго болоно.

Гэхэтэй хамта, һүүлэй үе болотор, мүн мүнөөшье зарим газарнуудта колхоз, совхозой партком гэлсээд, бригадын партийна эхин организацинуудые мартажархиха гү, үгышье һаа тоохогүй, хараада абахагүй ябадал үшөөл дайралдадаг. Парткомуудай хүтэлбэрилхы, эмхидхэхы үүргэнь ехэ гэжэ хэндэшье мэдээжэ. Теэд бригада, отделениин партийна эхин организацинуудые алгасажа, тэдэниие хабаадуулангүйгөөр ажахын, соёл сурталай ямарханшье асуудалые зүбөөр, амжалтатайгаар шиидхэхэнь бэрхэтэй, олон ушарта шиидхэхыньшье аргагүй байдаг.

Бригадын партийна эхин организацинуудай үмэнэ тон ехэ зорилгонууд табигдана. Түбхын түрүүн хүн зоной ажалай, политическэ эдэбхи үүсхэл бадаруулха, тэдэнэй хүсэл оролдолгые бригада, отделениин урда байһан зорилго шиидхэхэ хэрэгтэ элсүүлхэ, даалгагдаһан ажалдаа творческо ёһоор хандуулжа һургаха шухала. Энээнэй үрэ дүн социалис мүрысөөнэй, тэрэнэй дээдэ шата болохо коммунис ажалай түлөө хүдэлөөнэй дэлисэдэ элитээр харагдана.

Ушар иимэһээ коммунистнуудай, бригадын партийна организациин уялгань гэбэл, мүнөө үедэ КПСС-эй XXIII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөө эмхидхэн толгойлхо, мүрысэгшэдэй түрүү зэргэдэ ябалсажа, партийнабэшэ нүхэдтөө ажалай ульгэр жэшээ харуулха ябадал болоно.

Үйлэдбэридэ хам оролсоходоо, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ тухай мартажа огто болохогүй. Энэ хүдэлмэриие амжалтатайгаар ябуулхын тула нэн түрүүн коммунистнууд өөһэдөө эрдэм мэдэрэлээ дээшэлүүлхэ, марксистско-ленинскэ һургаалые гүнзэгыгөөр шудалха зорилготой. Энээнтэй дашарамдуулан, коммунистнуудай политическэ һуралсалые эмхидхэхэ гээшэ угаа ехэ удха шанартай. Имагтал бригадын партийна организацинуудта политһургуули, кружок, семинарнууд эмхидхэгдэнхэй ха юм. Тэдэнэй хүдэлмэри хинан шалгажа, пропагандистнар болон һуралсагшадта таатай зохид эрхэ байдал хангаха, бодото туһаламжа үзүүлжэ байха хэрэгтэй.

Өөрынгөө бүхы хүдэлмэри ябуулхадаа, бригадын парторганизаци профсоюзна, комсомолой организацинуудта түшэглэжэ, тэдэниие эмхидхэлэй, хүмүүжүүлхы хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха зэргэтэй.

Бригада, отделениин партийна организаци хадаа колхоз, совхозой парторганизациин таһаршагүй хубинь болоно. Тиимэһээ эндэхи партийна комитедүүд эхин партийна организацинуудай хүдэлмэридэхи һайн юумэнүүдыень эдэбхитэйгээр дэмжэжэ, дутагдалнуудыень элирүүлжэ, усадхахадань туһалжа, тэдэниие бодото ажал хэрэг дээрэ һургажа байха уялгатай. Тиихын тула гансахан парткомой заседани дээрэ тэдэнэй тоосоо, элидхэл шагнаха бэшэ, харин партийна эхин организациин секретарьнарые парткомой хүдэлмэриин түсэб табилгада, бригаданууд хоорондын мүрысөөнэй дүн гаргалгада, элдэб хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлгэдэ хабаадуулжа байха зэргэтэй.

Бригада, отделениин парторганизацинуудай секретарьнар партийна эдэбхитэдэй ехэхэн хубинь мүн. Энээниие хараадаа абан, партийна комитедүүд, партиин райкомууд тэдэнэрэй һуралсал эмхидхэхэ, инструктивна зүблөө, семинар зарлажа, партийна хүдэлмэриин шэнэ онол аргануудтай танилсуулжа байха болоно.

Партийна эхин организаци бүхэниие бригада, отделенинүүдэй коллективэй ёһотой ударидагша, эмхидхэгшэ болгохо гээшэ партийна комитедүүдэй шухала зорилго мүн.

ШЭНЭ УЯЛГА АБАБА

…Түмэр замай Улаан-…э станциин локо…ивна депогой ашаг…тын цехэй коллек… 1965 онойнгоо …н һаяхан согсолон …аба. Цехэй хүдэл…шэд абаһан уял…н һайнаар дүүргэ… юм. Арадай ажа… элдэб ашаа шэ…хэ даабари 4,4 про…нтээр үлүүлэн …үүргэгдээ, 6,5 про…нтын түлишэ ал…гдаа, ашаа шэрэл… өөрынь үнэ гори…гоор доошолуулагдаа. Мүнгэн дээрэ абажа хараа һаа, 626 мянган түхэригэй арьбалалта хэгдэһэн болоно.

Үнгэрһэн жэлэй дүн гаргалгын, мүн 1966 оной социалис уялга абалгын суглаан дээрэ депогой машинистнууд, машинистнуудай туһалагшад, хүдэлмэришэд үгэ хэлээ. Үйлэдбэриин арга боломжо хүсэдөөр хэрэглэхэ, бии байһан дутагдалаа усадхаха тухай тэдэнэр хөөрэлдөө.

Цехэй коллективэй 1966 ондо дүүргэхэ ажалынь ехэ. Нёдондонойхиһоо үлүү ехэ даабаряа үлүүлэн дүүргэхэ тухайгаа мэдүүлээд, тэдэнэр шэнэ уялга абабад. Горитой хэмжээнэй түлишэ арьбалхаһаа гадуур, поезднуудые түргөөр ябуулха, бүхы дээрэнь техническэ скоростиинень 0,5 километрээр түргэдхэхэ гэжэ хараалаа.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

ДАХИНАА ТҮРҮҮЛЖЭ ГАРАА

Горнягуудай комплексно бригада. Эдэ гурбан үгэ ехэ удхатай. Шулуу нүүрһэ малташадай ажалаа комплексноор эмхидхэхэһээ гадна, хэдэн мэргэжэлтэй хүнүүдые нэгэ бүлэ болгон бригада нэгэдүүлнэ. Бригадын гэшүүд хүдэлмэриин сагые зүбөөр хэрэглэхэ, тиигэжэ ехэ ажал бүтээхэ, өөрынгөө мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ гэһэн зорилго табинхай.

Иотан Иванович Мокровой даадаг комплексно бригада залуушье, наһатай болоһоншье хүнүүдһээ бүридэнхэй. Бригадир өөрөө дүй дүршэлтэй шахтер. Тиимэһээ үйлэдбэриин бүхы асуудал саг сооонь, зүбөөр шиидхэдэг.

Бригада үнгэрһэн жэлэй туршада һайнаар ажаллажа гараа, түсэбөө һара бүхэндэ үлүүлэн дүүргэдэг байгаа. Энэ бригада Галуута-Нуурай шахтоуправлениин 3-дахи участогай гурбан бригадын дундаһаа ходоодоо түрүүлдэг. Нёдондо участогай шахтёрнууд 2194 тонно шулуу нүүрһэ түсэбһөө гадуур малтаһан юм. Энэ амжалтада И. И. Мокровой бригадын ехэ хубита бии.

Энэшье жэлые һайнаар угтажа, даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ. Шэнэ табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн зорилго урдаа табиһан 3-дахи участогай нүүрһэшэд сүүдхэ бүхэндэ 70 тонно шулуу нүүрһэ малтаха гэһэн уялга абанхай. Энэнь түсэбһөө һураггүй ехэ. Январиин түрүүшын арбан хоног соо 2719 тонно шулуу нүүрһэн, тэрэ тоодо 60 тоннонь түсэбһөө гадуур малтагдаа. Нүхэр Мокровой бригада дахинаа түрүүлжэ гараа.

Н. СКОПИН.

Республикын колхоз, совхозуудта трактор заһабарилгын ябаса тухай

…966 оной январиин 20-ной мэдээн

…тгууд	Түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)
…жанай	36
…үрэй	45
…н	44
…гнын	37
…тын	—
…айн	42
…минай	47
…скын	34
…йналиин	—
…тын	46
…р-Шэбэрэй	44
…нгын	46
…нэй	51
…н	—
…-Удын	54
…нн	41

АМЖАЛТАЯА АРЬБАДХАНА

Долоон жэлэй һүүлшын жэл—1965 онине Хэжэнгын совхозой һаалишад ажалай үндэр амжалтаар үнгэргөө. Тэдэнэр гүрэндэ һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб амжалтатайгаар бэелүүлээ. Партиин XXIII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон һаалишадһаа Пелагея Цырендылыкова, Юмжит Дамбаева, Валентина Урбазаева гэгшэд түрүүлжэ, нютаг дээрээ магтуулдаг болонхой. Бахлайтын фермын П. Цырендылыкова үнеэн бүриһөө 2653 килограмм, Гангын гүүртын Юмжит Дамбаева—2297 килограмм һү haaжа тушаагаа.

Энэ совхозой һаалишад туйлаһанаараа дашуураад һүунгүй, амжалтаяа улам арьбадхана.

Б. ГАРМАЕВ.

ХҮН БҮХЭН ОРОЛДОСОТОЙ

Жэлнай шэнэлбэ ха юм даа. Энэ үедэ «Дружба» колхозой малшад ямар зорилготой ажаллажа байна хаб? Нэн түрүүн, малшалай урдаа табиха шухала зорилгонь малай үбэлжэлгэ болоно ааб даа. Үхэр малаа ууса гадартайгаар ондо оруулжа, ашаг шэмыень зунайхиһаа доошогүйгөөр байлгаха гээшэ хүн бүхэнэй хүндэтэй, харюусалгатай хэрэг болонхой.

Үнгэрэгшэ жэлдэ түс колхозойхид ехэ амжалта туйлаа юм. Малай тоо толгой олошороо. Эбэртэ бодо мал олошоруулха түсэб 100,5 процент, хонин — 120, адуу морин — 106,6 процент дүүрэнхэй. Артелиин һаалишад һү һааляа горитой нэмээжэ, даалгабаряа дүүргээд байна. Эдэ амжалтанууд колхозой малшадай һанаа сэдьхэлые улам бадаруулна ха юм. Тиимэһээ хүн бүхэнэй шэнэлжэ байһан жэлдэ үшөө һайнаар ажаллаха зорилготой байһаниинь гайхалгүй.

Артелиин һаалишад түрэл партиингаа XXIII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байна. Һаяхан эндэхид һү һаалгаар нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые мартын 20 болотор дүүргэхэ гэлсээ. Үгээ хэлээл һаа, дүүргэжэ шадаха улад даа. Ганса мүнөө бэшэ, урданьшье иигэжэ ажалладаг байгаа юм. «Хэмнай һү ехээр һаанаб» иимэ мүрысөөндэ үдэр бүри шалгаржа байдаг хүнүүдшье олошоржо байна. Һаалишан Тогтохо Батуева, Дабаа Батуев, Радна Хандуева, Жамса Лыгденов гэгшэд ходоодоо магтуулжа ябадаг. Эдэнэр ажалдаа жэшээ харуулна.

Б. ДОРЖИЕВ.

Захаамин.

ССР ЯПОН ХОЁРОЙ ХООРОНДО ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ, АГААРАЙ ХАРИЛСАА ХОЛБООН ТУХАЙ ХЭЛСЭЭНҮҮД БАТАЛАГДАА

СССР-эй, Японой хоорондо 1966—1970 онуудай турша дотор эд товар худалдан абалсалга ба түлөөһэнүүд тухай табан жэлэй болзортой хэлсээн, мүн Москва Токио хоёрой хоорондо агаараар сэхэ харилсаха тухай хэлсээн Москвада январиин 21-дэ баталагдаба.

СССР болон Японой баталһан удаан болзортой энэ хэлсээн хоёр ороной хоорондын худалдаа наймаанай эрьесые саашадань хүгжөөхэ, харилсан абалсаха эд товарай номенклатурые үргэдхэхөөр хараална. Табан жэлэй турша соо СССР ба Японой хоорондохи худалдаа наймаанай эрьесэ 2 миллиард үлүүтэй түхэригэй хэмжээтэй болохо байна.

Советскэ Союз Японда модо, модон материалнуудые, нефть ба нефтиин продуктнуудые, нүүрһэ марганецай ба хромой руданууды, шэрэм, алюмини, элдэб химикадууд болон бусад олон янзын товарнуудые худалдаха. Япон хударсовет машинанууд, түхеэрэлгэнүүдые бүри олоор абалшадаг болохо байха.

Ерэхэ табан жэл соо элдэб янзын суднануудые, тэрэ тоодо загаһа, загаһанай талха буйлуулдаг баазанууд, лесовозууд, ледокольно-транспортна суднанууд, мүн химиин, целлюлозно-саарһанай, хүнгэн промышленностиин түхеэрэлгэнүүд, элдэб станогууд ба приборнууд Японда олоор захигдаха болоно. Японһоо ниилээд олон булад сорго, транспортёрой тон бүхэ лентэ, хэмэл, синтетическэ утаһан, ээрэмэл нооһон, химикадууд, трикотаж ба оёмол зүйлнүүд, мүн бусад товарнууд худалдагдан абтаха.

Эд товарай эрьесэ ба түлөөһэн тухай хэлсээнэй баталагдахын хажуугаар, ерэхэ табан жэл соо СССР-эй Алас Дурна зүгэй районууд ба Японой хоорондо эд товар абалсалгаяа улам хүгжөөхэ тухай бэшэгүүдые харилсан абалсаа. Совет Алас Дурна зүгһөө Япон худар далайн продуктнууд, минеральна зүйлнүүд, нютагай промышленностиин бүтээһэн эдлэл хэрэгсэлнүүд ба бусад товарнууд эльгээгдэхэ. Тэрэнэй орондо загаһа агналгын хэрэгсэлнүүд, үргэн хэрэглэлэй зарим эд бараанууд, үрэ жэмэс ба бусад товарнууд абтаха байна.

Худалдаа наймаан тухай хэлсээн хадаа СССР Япон хоёрой хоорондохи худалдаа наймаанай, экономическа харилсаа холбооe хүгжөөхэ, хоёр ороной арадуудай хоорондоо үгээ ойлголсолгые, хэни хүршэ харилсаае бэхижүүлхэ хэрэгтэхи шухала шата болоно гэжэ худалдаа наймаанай хэлсээн тухай коммюнике дотор хэлэгдэнэ. Худалдаа наймаанай ба агаарай хэлсээ баталһанай һүүлээр СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министр Н. С. Патоличев, СССР-эй Граждан авиациин министр Е. Ф. Логинов, Японой Гадаадын хэрэгүүдэй министр Эцусабуро Сиина гэгшэд үгэнүүдые хэлээ.

(ТАСС).

А. Н. Косыгин Японой гадаадын хэрэгүүдэй министртэй уулзаба

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин январиин 21-дэ Кремль соо Японой Гадаадын хэрэгүүдэй министр Эцусабуро Сиина гэгшэтэй уулзажа, Совет орон Япон хоёрой хоорондын харилсаае саашадань хүгжөөхэ тухай, мүн уласхоорондын хэдэ хэдэн асуудалнуудаар хани ёһоор хөөрэлдэбэ. Энэ хөөрэлдөөнэй үедэ г-н Сиина А. Н. Косыгинда Японой Премьер-Министр Эйсаку Сатын эльгээһэн бэшэг барюулаа.

(ТАСС).

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

ХАБАРОВСКА ХИЗААР. «Амурсталиин» металлургнууд шэнэ табан жэлэй түсэбөөр хэдэн мянган тонно булад болон прокат гаргаад байна. Коммунист Виктор Филиппович Царевой толгойлдог коммунис ажалай бригада КПСС-эй XXIII съездын хүндэлэлдэ зорюулан ажалай вахтада жагсаа. Зураг дээрэ: булад хайлуулагшад коммунист Виктор Царев (наада таладань), комсомолец Анатолий Исаков ажаллажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ХАРЬКОВ. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ «Электротяжмаш» заводто 500 мянган киловатт хүсэтэй түрүүшын турбогенератор (зураг дээрэ) бүтээгдэһэн байна. Заводто байгуулагдаһан хүндэ электромашина бүтээлгын научно-шэнжэлэлгын институдай инженернүүд генераторые ухаалан зохёогсо. Урда тээнь олоор бүтээн гаргагдадаг болоһон 300 мянган киловатт хүсэтэй турбогенераторнуудта орходоо 200 мянган киловаттаар ехэ хүсэтэй байхатаяа хамта, шэнэ машина хуушанайхида орходоо 15 тонноор хүнгэн, нэгэн адли хэм хэмжээтэй юм. Энэ турбогенератор Красноярска хизаарай Назаровска ГРЭС-тэ зорюулагдажа бүтээгдээ.

ТАСС-ай фотохронико.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

СУГЛААНАЙ ХҮСЭН ЕХЭ

Газетымнай январиин 16-най номерто манай тусхай корр. Д. Цыбнкжаповай «Ёһын тэдыдэ, түсэбөө дүүргэхын нэрэдэ» гэһэн статья толилогдоһон байна. Тэрээн соо Ивалгын туршалга-үйлэдбэрнин ажахын нэгэдэхи отделенидэ болоһон партийна суглаан шүүмжэлэгдэһэн юм. Энэ статьятай таннлсаад, нүхэр Гомбоевой бэшэһэн статья мүнөө толилнобди. Танай партийна организацида коммунистнуудай суглаанай ямар бэлэдхэлтэйгээр, ямар хэмжээндэ үнгэргэгдэдэг тухай, энээн тушаа өөһэдынгөө һанамжа дурадхалнуудые манда бэшэхыетнай уншагшадтаа, мүн партийна организацийн секретарьнарта ханданабди.

Партийна суглаан хадаа даалгагдаһан хэрэгэйнь түлөө коммунистнуудай харюусалгые дээшэлүүлхэ, тэдэнэй эдэбхи үүсхэл бадаруулха, партиин гэшүүдые ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха шухала аргануудай нэгэниинь болоно. КПСС-эй Уставта хэлэгдэһэнэй ёһоор, һара соо нэгэ дахинһаа үсөөн бэшээр зарлагдадаг партийна суглаан партийна эхин организациин дээдэ органиинь болоно. Энэдэ парти доторой, ниитэ-политическэ, ажахын хүдэлмэриин асуудалнууд зүбшэгдэжэ, ямар нэгэн шиидхэбэри абтадаг.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, партийна организацинуудай, коммунистнуудай ажабайдалда партийна суглаан тон ехэ удха шанартай. Коммунистнууд хамтаараа сугларжа, али нэгэн асуудалаар һанамжа дурадхалаа андалдахадаа, зүб шиидхэбэри абажа, ажахын алишье һалбарида партийна нүлөөгөө дээшэлүүлжэ шададаг ха юм.

Энээнии манай барилга-хабсаралгын ажабайдал, ажал хэрэг дээрэһээ хаража болоно. Һүүлэй хоёр-гурбан жэлэй туршада управлениимнай барилгашад муу бэшэ амжалтануудые туйладаг болоо. Барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин түсэб һараһаа һара бүридэ үлүүлэн дүүргэгдэнэ, хоёр жэл удаа дараалан олзотой гараргадана. Үнгэрһэн жэлдэшье һайн хүдэлэгдөө гэбэл, бэеэ магталга болохогүй.

Эдэ бүгэдэдэ олон шалтагаанууд гэхэ гү, али эрхэ байдал, жэшээлхэдэ, барилгада түрүү дүй дүршэл хэрэглэхэ, барилгын технологи һайжаруулха, материально-техническэ хангалга гуримшуулха гэхэ мэтэ нүлөөлөө юм бэзэ.

Гэбэшье партийна суглаанай, тэрээн дээрэ абтаһан шиидхэбэринүүдэй нүлөөнь мүн лэ ехэ байха. Энээнии хэншье арсахагүй. Зүгөөр һаяхан «Буряад үнэн» газетэдэ бэшэгдэһэн Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын нэгэдэхи отделенидэ болоһон, ёһын тэдыдэ үнгэргэһэн суглаан мэтэ суглаан үйлэдбэридэ ямар нүлөө үзүүлжэ шадаха һэм. Ивалгынхидтал адляар суглаа үнгэргэдэг байбал, тэрэнии зарлаһанайшье, коммунистнуудые суглуулһанайшье хэрэггүй гэжэ һанагдана.

Энэ багахан статья соогоо манай организацида партийна суглаанай хайшан гэжэ бэлдэгдэжэ үнгэрдэг тухайнь тобшохоноор хөөрэхэ һанаатайбди.

Партийна организацимнай 80 гаран коммунист тоологдоно. Тэдэнэй ажалладаг газарынь гэбэл, город соо бодожо байгаа промышленна барилганууд. Тэрэ тоодо талханай комбинат, городой һүнэй завод, шэлэй завод, Сотниково шадар баригдажа байгаа шубуунай фабрика гэхэ мэтэ. Ондоогоор хэлэбэл, барилгын талмайнууд олон. Коммунистнуудай булта тарашанхай. Тэдэнии суглуулханъ мүн лэ бэрхэтэй шэнги байдаг.

Тиимэһээ суглаанай зарлагдаха үдэр, саг, зүбшэн хэлсэхэ зүйл тухайнь долоон хоног урид цехүүдэй партийна организацинуудай секретарьнараар, партгруппоргнуудаар дамжуулан, коммунистнуудта дуулгадаг байнабди. Энээн тухай тусхай соносхол бэшэжэ, прорабска, мастерска участогуудтаа, управленидээ няалганабди.

Суглаамнай һара бүридэ заатагүй болодог гээшэ. Уставаарше ингэжэ хараалагданхай ха юм.

Коммунистнуудай үзэмжэдэ табимаар үйлэдбэридэ хабаатай асуудалнууд олон байдаг. Эдээнһээ гол шухалынь шэлэн оложо, һайса бэлдэжэ табиха шухала болодог. Парторганизациин секретарь тансаараа энээнии зүбөөр шиидхэхэнь бэрхэтэй. Тиимэһээ бидэнэр, партбюрогой гэшүүд, һарын эхеэр сугларжа, партийна организацинга хүдэлмэриин түсэб табихадаа, ямар асуудал коммунистнуудай хамтын суглаан дээрэ таргахаяа зүбшэдэг болонхойбди. Асуудалаа элирхэйлхэдээ бэлэдхэлынь хэндэ даалгахаяа мүн лэ хэлсэнэбди.

Нэгэ-хоёр жэшээ дурдалтай. Июль һарада «4-дэхи участогай барилгын талмайнууд дээрэ ажалай эмхидхэл тухай» асуудал партийна суглаан дээрэ зүбшэгдөө һэн. Энэ асуудал бэлдэлгэдэ ажал, салин хүлһэнэй талаар инженер нүхэр Касьянова, үйлэдбэриин-техническэ таһагай инженер нүхэр Скокова, нормировщик нүхэр Чилимов, экономист нүхэр Мишукова, механик нүхэр Макаров гэгшэд хабаадуулагдаһан байгаа. Эдэнэрнай барилгын бүхы талмайнуудаар ябажа, барилгашадай ажал хүдэлмэритэй танилсаха зуураа, элирүүлһэн дутуу дунданууддаа болохо газартань дары усадхаха хэмжээнүүдые абаһан байна. Һүүлдэнь партийна суглаан дээрэ хараһан үзэһэнөө хэлэжэ, участогай хүдэлмэри һайжаруулха тушаа тодорхой дурадхалнуудые оруулаа бэлэй. Үнгэрһэн жэлэй дүнгөөр тус участок управлени соогоо хоёрдохи һуурида гараа. Партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэһэмнай миин талаар ошоогүй болоно хаш.

Сентябрь һарада болоһон суглаан дээрэ коммунистнуудай политическэ һуралсал тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэжэ байгаа бэлэй. Үгэ хэлэһэн зарим коммунистнууд залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин һулаар табигдаһан тухай, бүхыдөө комсомольско организациин хүдэлмэри тухай хэдэн шүүмжэлхы ажаглалтануудые хэһэн байгаа. Энээнһээ уламжалан, үгэ залгажа, комсомольско организациин хүдэлмэри тухай асуудал ээлжээтэ, октябрь һарада болохо суглаан дээрэ хараха гэжэ шиидэгдэбэ. Тиигэжэ тэрэ дарыдаа энэ асуудал бэлдэхэ даабари коммунистнууд нүхэд Мишукова, Ягнышева, Агафонова гэгшэдтэ үгтэһэн байна. Суглааншье эдэбхитэйгээр үнгэржэ, комсомолой организациин хүдэлмэридэ туһалха хэмжээнүүд хараалагдаһан юм. Мүнөө залуушуулай һуралсал, тэдэнэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри муу бэшээр табигданхай. Хэшээлдээ ерэхэгүй, ажалай журам эбдэхэ ушар залуушуулай зүгһөө тон үсөөн болоо. Хөөрэлдөөмнай мүн лэ талаар ошоогүй болоно бэшэ гү? Партийна суглаанда асуудал бэлдэлсэхэ даабари имагтал али нэгэн хүтэлбэрилхы тушаалтай, эрдэм номтой коммунистнарга үгтэдэг бэшэ. Энэ хэрэгтэ юрын коммунистнуудые, сэхэ бригадануудаар ажалладаг нүхэдые хабаадуулхые оролдонобди. Жэшээлхэдэ, коммунистнууд слесарь А. Земсков, модошо дархан Т. Добросельский, шэрдэгшэ З. Агафонова болон бусад нүхэд иимэ даабаринуудые эдэбхитэйгээр дүүргэлсэдэг. Мүн бусадшье нүхэд арсадаггүй.

Партийна суглаанай үүргэ, үйлэдбэридэхи нүлөөнь дээшэлүүлхын тула тодорхой һонороор дүүргэлтыень шалгажа, хинажа боломоор шиидхэбэри абаха хэрэгтэй. Энээнэй урда, хоёр жэлэй саада тээ олон хууһан дээрэ юрэнхыгөөр бэшэгдэһэн, хэниие-шье юундэшье уялгалһан бэшэ тогтоолнуудые абаад, һүүлдэнь тэрэнэйнгээ дүүргэлтые шалгажа ядадаг байбал, мүнөө энэ алдуугаа усадхажа байнабди гэбэл алдуу болохогүй.

Хэлэһэнээ лаблажа, һүүлэй суглаанай (декабрь һарын) абаһан шиидхэбэринүүдһээ нэгэ-хоёр пункт харуулжа болоно. Ажал эмхидхэлгэдэ участогуудай партийна организацинуудай, коммунистнуудай үүргэ дээшэлүүлхэ тухай асуудал хэлсэгдэһэн байгаа. Шиидхэһэмнай гэбэл: «...январь һараһаа 3-дахи, 5-дахи участогуудые ажахын тоосоондо оруулжа эхилхэ,... участогуудаар нормативна сэгнэлтэ нэбтэрүүлхэ. Энээнэй түрүүшын дүнгөөр шалгалта хэжэ, февралиин эхеэр партийна суглаан дээрэ хаража үзэхэ» гэжэ тодорхойлогдоо бэлэй.

Яһала тодорхой, дүүргэлтынь шалгажа үзэмөөр гэжэ һанагдана.

Манай организацида партийна суглаануудай бултадаа үндэр хэмжээндэ үнгэрдэг болоо, бүхы коммунистнуудай эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болонхой гэжэ хэлэхэеэ һанана бэшэбди. Энэ талаар манда дутагдалнууд үшөөл бии гээшэ. Нэн түрүүндэ зарим коммунистнуудай суглаан дээрэ үгэ хэлэнгүй, миин һуужа гараха һанадаг. Иимэ зонуудта шадаха зэргээрнь партийна даабари үгэхэ, суглаанда бэлдэлгэдэ, шиидхэбэриин дүүргэлтэдэ хабаадуулха, энэ тэрэ асуудал харалгада байлгалсажа, эдэбхитэй болгохо шухала.

Эдэ болон бусад дутагдалнуудаа усадхажа, партийна суглаануудай коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ ёһотой һургуули болохо тушаа шухала хэмжээнүүд абтаха байха.

Д. ГОМБОЕВ,
барилга-хабсаралгын 7-дохи управлениин партийна организациин секретарь.

3-дахи СМУ-гай Борис ... торацкиин коммунис аж... бригада социалис мүрысөө... ходоодоо түрүү һуури эз... Тус бригада халаанай нормо 140—150 процент ... тэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн... һаа) коммунис ажалай ... нигууд Анатолий Ович, ...лий Иванов, Мария Арю... Валерий Чернов.

С. БАЛДУЕВАЙ фо...

Партийна хронико

ТҮРҮҮ ҮҮСХЭЛ ДЭМЖЭНЭ

Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай консервын заводто яһа, шүрбэһэнһөөнь мяха һайнаар шуладаг болохо тушаа һүүлэй үедэ ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдана. Энэ зорилгоор шүрбэһэ илган абадаг таһаг үргэдхэгдэһэн, цех соогуур ашаа шэрэлгэ оньһожоруулагдаһан байна. Мүн колбасагай зүйлнүүдые бэлдэхэ технологи поточно аргаар эмхидхэгдэнхэй. Коммунист Николай Аранзинай дурадхалаар мяха шулаха шэнэ арга хэрэглэгдэдэг болоо.

Эдэ бүгэдын ашаар партиин гэшүүн Иван Бочкаревой хүтэлбэрилдэг отделениин хүдэлмэришэд үнгэрһэн жэлдэ тогтоогдоһон нормативһаа гадуур 730 центнер мяханай зүйл абаһан байгаа. Энээгээрнь 700 шахуу центнер колбаса нэмэжэ үйлэдбэрилэгдөө.

Теэд түүхэй эд, элдэб материалнуудые аша үрэтэйгөөр хэрэглэхэ тушаа завод дээрэ булта юумэн хэгдээ гү? Шалгажа үзэхэдэ дутагдалнууд олон байба.

Тиимэһээ энэ асуудал заводой партийна суглаан дээрэ һаяхан зүбшэгдэбэ. Москва, Ленинградай түрүү предприятинуудай уряае халуунаар дэмжэжэ, коммунистнуудай дурадхалаар заводой коллектив шэнэ уялгануудые абаба. Байгша оной нэгэдэхи кварталда тогтоогдоһон нормативһаа гадуур 100 центнер колбаса үйлэдбэрилхэ боломжотой мяханай зүйлнүүдые суглуулха гэжэ шиидэбэ. Гадна КПСС-эй XXIII съездын хүдэлмэрилжэ байха үедэ алмагдаһан түүхэй эд, материалнуудаар хүдэлхэ — иимэ уялгануудые заводой машинна болон шприцовочно отделениинхид абаба.

Г. ХАРЧЕНКО.

РЕПОРТАЖ

ҮБЭЛЭЙ ХҮЙТЭН ХАМААГҮЙ...

Үбэлэй хүйтэн нэгэ үглөөгүүр һэн. Элхиин трактор заһабарилгын заводой цехүүдэй байранууд үглөөнэй манан соогуур тобойлдожо харагдана. Заводһоо холо бэшэ байрын олон дабхар гэрнүүдэй баригдажа байһые абаһаар лэ обёорхоор.

Эдэ гэрнүүдэй нэгые Николай Платонович Королевой даадаг комплексно бригада бодхожо байнхай. Үглөөнэй мананай тараагүй, үбэлэй хүйтэн үдэрнүүдэй тогтоодшье байхада бригадын гэшүүд ажалаа эршэтэй шангаар үргэлжэлүүлжэ байба. Хирпиисээр хана бодхоохын аргагүй байбашье, барилгашад сагаа дэмы үнгэргэнэгүй. Тэдэнэй зариманиинь сонхо, үүдэ тааруулан табина, байрын ондо ондоо таһалгын хана бодхоно.

Хадын саанаһаа наран гаража, үглөөнэй мана тарааба. Энэ үедэ бетоной холисо асарагдажа, хана табижа эхилхээр болоо хэбэртэй. Энээнэй урдахана һүхэ барижа ажаллаһан барилгашад хэрэгсэлээ һэлгэжэ, хирпиисээр хана табижа эхилбэ. Дулаан холисоһоонь уурал бааян, хүнэй хараһаар байтар хана өөдөө үндынэ. Хүдэлмэришэд үнэтэ сагаа миин гээнэгүй, шамдуу түргэнөөр ажаллана. Энэнь ойлгосотой. Барилгашад партиин съездын нээгдэхэ үдэр болотор шэнэ гэр ашаглалгада тушааха уялга абанхай. Энэ уялгаяа дүүргэхын тула сагаа миин гээхэгүй, үдэр бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэй.

Нэгэ эхэнэр зугаа энеэдэ тараабашье, хэхэ ажалаа багашье һаатуулнагүй. Хододоо зугаатай, энеэдэтэй Дора Александровна Зубакина ехэ түргэнөөр, һурангяар хирпиисэ хойно хойноһоонь табина. Энэ эхэнэр бригадын дүй дүршэлтэй барилгашан гэжэ суурхадаг. Гартаа һүхэшье барижа, модошо дархашуулай хэхэ ажалые эрэшүүлһээ дутуугүй һайнаар, нягтаар хэдэг байна. Гэрэй досоо талын ажал хэхэ болоо һаа, Дора Александровна мастерок гү, али кисть абажа, хана палааха хайшан гээд жэгдэлхэ, шэрдэхые заажа үгэхэ юм. Иимэ дүй дүршэлтэй хэдэн мэргэжэл шудалһан барилгашад энэ бригадада олон.

Кайрис Казис Петер яаран тэбдэнгүйгөөр ажалладаг хүн. Хэхэ ажалаа мүн лэ һайнаар шудаланхай гэжэ абаһаар лэ ойлгохоор. Латыш яһанай энэ нүхэр манай Буряад дайдада хоёрдохи түрэл нютагаа оложо, һайнаар ажалладаг, золтой жаргалтайгаар ажаһуудаг юм. Шэнэ шэнэ барилганудые олоор бодхоожо, түрэл нютагһаа холо Сибириин тала дайдые гоё һайхан болгохо гэжэ энэ нүхэр бусад барилгаша нүхэдтэеэ сугтаа оролдодог. Суг хүдэлдэг барилгашадынь дүй дүршэлтэй энэ нүхэрөө ехээр хүндэлдэг болонхой.

Шулууша дархан Ольга Леонтьевна Королева, крановщица Людмила Изотовна Бузунова шалэжэ олоһон мэргэжэлдээ дуратай, хухюутэй баяртайгаар ажаллана. Людмила Изотовна барилгашадай хэрэгтэй материалые соонь хүргэжэ үгэхэ гэжэ оролдолго гаргадаг.

Бригадир Николай Платонович нүхэдэйнгөө хэжэ байһан ажал хинан шалгана, хэрэгтэй газартань туһаламжа хүргэнэ. Тэрэ зуураа тэрэ өөрөө түргэн бэрхэ ажаллана. Энэ бригадын бодхоожо байһан гэр гоё һайхан бэхи һайн байхаар лэ. Юуб гэбэл дэ, тэдэнэр партиин съездын ... дэлэлдэ абаһан уялгаяа болзор дүүргэхэ, барилгаяа һайн шанартайгаар бүтээхэ гэжэ оролдонол.

Онохойн барилга-хабсаралгын управлениин энэ бригада ... абаһан ажалаа һайнаар дүүргэ... юм. Хэдэ хэдэн мэргэжэл шу... һан бригадын гэшүүд барилга... гэһэн хүндэтэ нэрэеэ ажал ... гээрээ харюулха гэжэ орол...

Ф. КЛЕЙМЕНОВ

ХЭЛСЭҺЭНЭЭ—ХЭРЭГ ДЭЭРЭНЬ

Үнгэрһэн оной декабрь һарада республикын аймагуудаар соёл гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй суглаанууд боложо, тэдэ суглаанууд дээрэ КПСС-эй XXIII съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын тулада социалис уялганууд баталагдан абтаһан байгаа. Абтаһан тэдэ уялганууд бодото хэрэг дээрээ бэелүүлэгдэжэ эхилбэ.

Дээдэ-Ивалга, Турунтаево, Кабанск, Багдарин тосхонуудта соёлой шэнэ байшангуудай һуури табигдажа эхилээ.

Яруунын аймагай культурын эдэбхитэд малшадые хангаха талаар горитой хүдэлмэри хэжэ байха юм. 200 шахуу нүүдэл библиотекэ эмхидхэгдэһэн байна. Аймагай киномеханигууд түсэбһөө гадуур 110 киносеанс харуулха гэжэ шиидэнхэй.

Бэшүүрэй аймгүйсэдкомой культурын таһаг аймагай соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй семинар ... гэргээ. Тэрээндэ хабаадагшад ... лой хүдэлмэриие улам эршэм... гээр ябуулха зорилго урдаа ... бяа. Тэдэнэр агитационно-у... һайханай 16 бригада байгуул... байна. Тэдэнэйнь 12-нь хүдэл... рилжэ эхилээ. Аймагай түб ... шүүр тосхоной залуушуулай ... хэлээр соёлой байшангай дэр... дуу ба хатарай ансамбль бай... лагдаба. Бэшүүрэй аймагай ... лой хүдэлмэрилэгшэд колхоз, ... хозуудай бригада, мал аж... фермэнүүдээр ябажа, лекци ... шана, хөөрэлдөө хэнэ, унш... эмхидхэнэ.

Прибайкалиин, Кабанск... аймагуудта автоклубууд өөһа... гөө хүдэлмэриие шэнэдхэн эм... хэжэ байха юм. Прибайкал... Турунтаево тосхоной соёлой ... шан агитационно-уран һайха... бригада эмхидхээ. Тэдэ бриг... нууд мүнөө 20 гаран концерт ... руулаад байна. Эдэ үдэрнү... турунтайгаархин «Заветы И... ча», «Прибайкалец», «Путь ... коммунизму» колхозуудай ... шүүдтэ наада харуулаа.

Н. МАДУЕВ

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздохи һаалиин центральна фермые Тарба Иванов даадаг юм. Эндэхид үнгэрэгшэ жэлдэ һү һааха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ һэн. Шэнэ жэлэй болоходо 78 үнеэнһээ 88 тугал абаад байба.

Һаалишад Гылыгма Базарова, Цыретор Бальчинова гэгшэд бэрхэ ажалаараа суурхана. Эдэнэр үнгэрэгшэ жэлдэ 22 мянган килограмм һү һаахын орондо 24 мянгые һаагаа.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ҺАЙН ҮҮСХЭЛ

Залуу коммунистка Сэндэ... Жигжитова хонин ажалда хүд... хөөр ошохо дуратайгаа мэдүү... һэн юм. Совхозой дирекци, па... ком залуу коммунисткын мэдүү... гэ хаража үзөөд, Баруун-Хүнт... дэ байрладаг 600-гаад толгой ... хонидые тэрээндэ даалгажа үгэ... Тус отарада Цыцык Дандаро... Пуржимэ Аюшиева гэгшэд ажа... лана. Мүнөө эдэнэр үбэлэй хү... гадые абалгада түгэс бэлэн бо...

Усик Алексанян барилга дээрэ хүдэлжэ эхилһээр нилээд үнинэй. Түрүү, бэрхэ барилгашан гэжэ үнинэй суутай. Мүнөө «Бурцелинстрой» трестын шулуушадай нэгэ бригадые тэрэ хүтэлбэрилнэ. Мүнөө тэдэнэр Гусиноозерскдо 320 үхибүүдэй байха саадай гэр барижа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Усик Алексанян барилга дээрэ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

СОЦИАЛИЗМЫН ҮЕДЭХИ ҮЙЛЭДБЭРИЛГЭ БА ХЭРЭГЛЭМЖЭ

КПСС-эй ЦК-гай сентябриин (1965 он) Пленумэй шиидхэбэринүүд дотор тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, түсэблэлгын, ажахын хүтэлбэриин научна хэм шанар улам һайжаруулхын тула манай общество доторхи экономическа харилсаанай гол удхые һайса шэнжэлэн мэдэхэ, социализмын экономическа хуули ёһонуудые хараада абаха шухала байна. Ниитын үйлэдбэрилгэ арад зоной хэрэглэмжэ хоёрой холбоо, харилсаа зүбөөр хангаха гээшэ совет экономикын үндэһэн асуудалнуудай нэгэн болоно.

АРАД ЗОНОЙ АША ТУҺАДА

Ямаршье общество доторхи ажахын хэрэг дүрбэн гол зүйлһөө: материальна баялигые үйлэдбэрилгэ, тэдэнии хубаарилга, абалсалга ба хэрэглэлгэһээ бүриддэдэг юм. Үйлэдбэрилгэ, хэрэглэлгэ хадаа продукт бүхэнэй, ниитын бүхы үргэдэн хүгжэдэг үйлэдбэриин бүтэсынь эхин ба түгэсхэхы шатанууд болохо тула, хоорондоо илгаатай байдаг. Эдэмнай баялигай ургаха нүхэсэл, ашаглагдаха зүйл, ниитын олзо ба гаргаша боложо илгардаг юм. Экономическа хуули ёһонуудай, түбхын түрүүндэ түүхэдэхи формаци бүхэнэй экономическа гол хуулиин бодото бэелэл үйлэдбэрилгын ба хэрэглэмжын холбоон дотор гол бэелэлээ олодог.

Ниитын ямаршье байгуулалтын үедэ үйлэдбэрилгэнь хэрэглэмжэһээ үлүү үүргэ дүүргэдэг байха. Үйлэдбэрилгын ямар байһанһаа хэрэглэмжын хэм хэмжээн, бүридэл, оно мүр дулдыдадаг. Хэрэглэмжэнь өөрын ээлжээндэ үйлэдбэрилгэдөө нүлөөлдэг, энээнии саашаданъ хүгжөөхэ, продукциин шанар улам һайжаруулха түлхисэ болодог байна.

Капитализмын үедэхи үйлэдбэрилгэ арадай хэрэглэмжэ хоёрой хоорондо дотоодын хёмороото зүришэлдөөнэй бии байдагынь элитэ. Үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдтэхи энгэй үмсэ, тэрээгээр тодорхойлогдодог дарлалта мүлжэлгын хуули ёһон—нэмэлтэ үнэ сэнгэй хуули ёһон ямар юумэндэ хүргэдэг бэ гэхэдэ, капиталис ажахы мүлжэгшэдтэ шадаал һаа ехэ олзо барниша олгохоор хобдог шунахай ёһо гуримые хүтэлбэри болгодог юм. Энээнһээ уламжалан, капиталист бүхэн зөөри зөөшөө гамнаха, хэрэглэсын ямар байһые хараада абаха ушартай болодог, тиихэ зуураа ажалай түлөөһэ али болохоор хизаарладаг. өөртөө ехэ ашаг олзо үбэршэлэн абахын тула арадай хэрэглэмжые танадаг байна.

Социализмын үедэхи үйлэдбэрилгэ, хэрэглэмжын холбоон тэс ондоо удха шэнжэтэй. Ниитын зөөри болоһон үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүд, ажалшадай засаг, жэгдэ тэгшээр эмхидхэгдэһэн хамтын ажал анханһаа өөрын онсо шэнжэтэй байдаг: ажалай бүхы ашаг үрэ арадта хабаатай байдаг, тэрэнэй аша туһада хэрэглэгдэдэг. В. И. Ленинэй онсолон зааһанай ёһоор, үйлэдбэри гээшэ арад зоной аша туһада, общэствын хүсөөр, тэрэнэй бүхы гэшүүдэй баян дэлгэр байдал сүлөөтэ хүгжэлтэ хангахын тула эрхилэгдэдэг.

Социализмын, тэрэнэй экономическа гол хуули ёһон хадаа ниитын үйлэдбэрилгэ хүгжөөһэнэй, улам нарижуулан һайжаруулһанай үндэһөөр арад түмэнэй улам ургажа байгаа хэрэглэмжын, соёл болбосоролой эрилтэнүүдые бүри хүсэд дүүрэн хангаха гэһэн гол зорилготой. Энэ хуулимнай ажалшадай байдал һайжаруулха хэрэгтэ үйлэдбэрилгэ зорюулха гэһэн удхатай. Социализмын үедэхи экономическа хүгжэлтын гол шэглэлэй хоорондоо таһаршагүй холбоотой хоёр талые: коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха, арад зоной байдал һуудал хэлбэришэгүй дэбжээхэ хэрэгүүдые тодорхойлно.

Энэ хуули ёһон хүсэнэй нөөсые, үйлэдбэриин фонднуудые, байгаалиин баялигуудые, эрдэм ба техникын тодорхойлгонуудые бүри һайнаар ашаглаха гэжэ хараална. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын, продукциин шанар һайжаруулхын, материал арьбалан алмахын түлөө, үйлэдбэриин хүсэ бүрин ашаглахын, түрүү техникэ түргөөр шудалан хэрэглэхын түлөө арад түмэнэй тэмсэл эмхидхээгүй һаа, үйлэдбэрилгэ ба хэрэглэмжын хурдан түргэн хүгжэлтэ нэгэн доро хангажа шадагдахагүй.

Социализмын экономическа гол хуули ёһонуудые бэелүүлһэнэй ашаар СССР-тэхи үйлэдбэрилгын, ажалай бүтээсын ба арад зоной хэрэглэмжын ургалта түүхэдэ урданъ хэзээшье үзэгдөөгүй һайнаар тааралданхай.

1965 ондо СССР-тэхи ниитын продукт (арадай ажахын бүхы продукци) 1940 онойхиһоо 5 дахин; национальна доход—5,9 дахин; промышленностьдахи ажалай бүтээсэ—3,5 дахин, хүдөө ажахыдахи ажалай бүтээсэ—2,2 дахин; хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай бодото олзонь — 2,5 дахин; колхознигуудай бодото олзонь—3 дахин шахуу ехэ болоо.

Эдэ тоо, баримтанууд совет арадай угаа ехэ амжалта туйлаһые гэршэлнэ.

НӨӨСЭЛГЭ БА ХЭРЭГЛЭМЖЭ

Һүүлэй жэлнүүдтэ СССР-тэхи үйлэдбэрилгын ба ажалай бүтээсын дээшэлхэ эршэнь удаараа. Национальна доходой юрэнхы хэмжээнэй нэмэхын хажуугаар, үйлэдбэриин фонднуудай түхэриг бүхэндэ абажа үзэбэл, тэрэ доходой хэмжээн ба промышленна продукци зарим тэды хороһон байна. Хүдөө ажахы ехээр гээгдээ. Тэрээнһээ боложо хүн зоной олзо доходой ургалташье удаараа. Тиигээд социалис нөөсэлгын экономическа хуули ёһын эбдэгдэһэн. Үйлэдбэриин нөөсэлгэ гэхэ гү, али ондоогоор хэлэбэл, үйлэдбэриин фонднуудта (гэр байра, барилга, машина, үйлэдбэриин нөөсэнүүдтэ) зорюулагдадаг гаргашанууд национальна доходой ургалтаар харюулагдаха, арадай хэрэглэмжын нэмэхэ тусхайта эршэ темптэй таараддаха ёһотой байгаа.

Нөөсэлгэ ба хэрэглэмжэ гээшэ ашаглагдахын тула национальна доходой хубаардаг хоёр хубинь болоно. Эдэ хубинуудай тэнсүүри ямар байха ёһотойб?

Түсэблэхэ үедөө нөөсэлгын ба хэрэглэмжын тон таарамжатай тэнсүүри олохо шухала. Тиигээд байбал, нэгэн талаһаа, үйлэдбэриин хурдан түргэн хүгжэлтэ ба нарижан һайжаралга, арадай ажахын эршэмтэй, таһалгаряагүй техническэ дэбжэлтэ хангагдаха, ороноо хамгаалга бэхижэхэ, нүгөө талаһаа, национальна доходой нилээд ехэ хубинь арад зоной ажана байдал улам һайжаруулгада зорюулагдаха болоно. 1966 ондо национальна доходой бүхы суммын 80 тухай процентнь хүн зоной өөһэдынь хэрэглэмжэ, хангалгада зорюулагдаха.

Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэл арадай хэрэглэмжэдэ ашаглагдаха хубинь урда жэлнүүдэйхиһээ зарим тэды дээшэлжэ, хүн зоной бодото олзо оршын эршэмтэй ургалта хангагдаха байна. Хэрбээ национальна доход жэл соо 6,4 процентээр (хүн бүхэндэ—5,2 процентээр) нэмэхэ ёһотой байгаа һаань, харин хэрэглэмжын фонд —6,8 процентээр, улад зоной бодото бүхы олзо оршонь хүн бүхэндэ—6,5 процентээр, тайлбарилан хэлэбэл, 1959—1965 онуудай үедэхи жэл бүриин дундуур хэмжээн 2 дахин шахуу ехэ болохо.

ХОЛБОГШО ҺАЛБАРИНУУД

Үйлэдбэрилгэ хэрэглэмжэ хоёр хубаалгын ба андалдан абалсалгын ябуулгануудаар холбогдодог юм. Эдэ холбогшо һалбаринуудай шанарай хэмжээнһээ үйлэдбэрилгын ба хэрэглэмжын зохихо нэгэдэл дулдыдаха байна. КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленумэй шиидхэбэреэр хараалагдаһан экономическа реформо хадаа үйлэдбэрилгые хэрэглэмжэтэй холбодог харилсаа хангалгын талаар дүүргэдэг хубаалгын ба андалдан абалсалгын эдэбхитэ үүргые нилээд дээшэлүүлхэ байха.

Ашаг олзые шэнээр хубаахада хүдэлмэрилэгшэдые урмашуулхада, абадаг салин хүлһэнһөөнь гадуур ажалшадай бодото олзо доходыень, тэрэнэй хэрэглэгдэсые хүн бүхэнэй ажалай бүтээсэһээ гадна, мүн предприятинуудай ажахын ябуулгын экономическа юрэнхы үрэ дүнгүүдһээ, үйлэдбэриин ашаг үрэтэйгөөр хүдэлэгһөө сэхэ дулдыдадаг болгохо байна. Тиигэһэнэй үндэһөөр ажалай тоо ба шанарай талаар хубаарилдаг экономическа хуули ёһон хүсэд бүрин, зүбөөр хэрэглэгдэдэг болохо. Яахадааб гэхэдэ, ажалай шанарынь үйлэдбэрилгын үрэ дотор тон эли тодоор бэелэгдэн харагдадаг. Сэбэр ашаг олзоһоо дулдыдуулан хүдэлмэришэд, алба хаагшадта шан үгэбэл, хэрэглэмжын урмашуулхы үүргые бүри ехэ болгохо, үйлэдбэрилгын ба арадай хэрэглэмжын хуби тэнсүүриие бүри тааруу, бата болгохо байна.

Д. МСТИСЛАВСКИИ,
экономикын эрдэмэй доктор.

„БАЯРЛАҺАН ХИРЭЭ БАРХИРХА...“

Республиканска больницын уужам нэгэ таһалга. Урдамни үрөөһэн нюдөө боохон, нимгэн сагаахан шарайтай, дүшөөд наһанай эхэнэр һууна. Хөөрэхэдөө хонгёо зөөлэн дуутай, хурса тодо үгэтэй.

— Эдэ үдэрнүүдтэ ходол баяртай байнаб. Нэрэ һурагүй энеэдэһэмни хүрэжэ байдаг болошоо. Ехээр баярлаһан хүн иигэшэдэг юм гү, —гээд уулзахаяа ерэһэн энэ хүмни уруугаа харан һагад һуужа, хирэ-хирэ болоод лэ, нюдэнэйнгөө боолтые шэмхэлээд абана.

— Харахаяа болиһоор үнинэй гүт?

— Арбан дүрбэн жэлэй. Хорин таба наһатайһаа эхилээд... Хүнхэр тосхонойб. Агын Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз. Холхонова Долгор гээшэб.

— Зай, тиигээд...

— Эхэ эсэгын эгээл ехэ үринь бэлэйб. Өөдөө болохо бүреэ өөгшөөлгэһэн, эрхэ мухашагаар хүн болоһон байхаб даа. Абынгаа амиды мэндэ ябахада, аргашьегүй нажагар, сэдьхэл дүүрэн ажаһуугша бэлэйбди. Тиигэн байтар 1938 оной үеэр абыемнай абажа ябашаһан юм. Абамни намайгаа анханһаа ходо эрхэлүүлдэг юм аад лэ, хахасалган дээрээ миниингээ толгойе эмээхэйгээр эльбэн үнэжэ, юундэшьеб дабхаряатай хара нюдэнһөө дабһатай уһа мэлмэрүүлэн:

— Долгорни, аха заха үхибүүмни байнаш даа. Бэрхэл хүн гүбши даа. Эдэнээ харалсажа ябаарай даа,—гэжэ гүбэд гээ һэн. (Ямаршье зэмэгүй хүн аад лэ, хайран ами наһаяа тиигэжэ бараа юм. Хэрэгынь сагааруулагданхай).

Тиигээд лэ абамнай ошоһоор ошоо һэн. Удангүй 20 гара наһатай дүүмни зүрхэнэй үбшэн дээрэһээ гэнтэ наһа барашоо юм. Тиихэдэнь аргашьегүй ехээр уйлаһан, гашуудаһан хүмби. Зүбхимни хабдашоо һэн. Тиигээд лэ хабдарынь татахадаа, хоёр нюдэндэмни мана буушоо юм. Нюдөөрөө харахаяа болимсоороо, Шэтэ ерээ һэм. Тиихэдэмни: «харааншни нервэ дээрэһээ алдагдаа. Харадаг болохогүйш»—гэжэ хэлээ һэн. Урмаа хухаршаһандаа болооб. 14 жэлдэ абяагүй шахуу ябааб. «Долгор, ямаршье хүн гээшэбши даа. Ондоо тээ ошожо, дахин үзүүлжэ, аргалуулжа ерэхэ һэнши»,—гээд түрэлнүүднишье баадхагша бэлэй.

Юрэдөө 25 наһатайдаа хараагүй болошоод һуухада, юунэй һайн байхаб даа: нэгэл харанхы нүхэн соо һууһан мэтэ. Хамтынгаа ажалда хабаадалсажа шадахаа болиһондоо бүришье ехээр бэедээ гомдохош. Тиигэбэшье энэ үргэмжэтэй харамжатай, һайн һайхан сагта хэзээдэшье нюдэтэй болохоб гэжэ ходол һанажа, этигэжэ һуугша һэм. Тиигээд иимэ эрэмдэг болоһон мүртэмни уушханай ханяадан, һүүлээрнь туберкулезно менингит хүрэшоо. Эдэ үбшэнүүдээ бултыень диилэжэ гараа һэм.

Доктор Боянова тухай манай Агада һураг соу гараба. Одоол хамаг хүсэеэ зангидан шиидэжэ, Улаан-Үдын доктор нүхэр Бояновада сэхэ зорижо ерээ һэмби. Колхознишье туһалаа. Дуся танилтая, дүү басагантаяа доктор Надежда Бужиглаевнагай кабинет руу сэхэ ерэжэ орошоо бэлэйб. Айгаа, гайхаашье һэмби. Теэд ехэл анхаралтай һайханаар угтажа, «харгыешни үгэхэб даа» гэжэ найдамтайгаар хэлээд лэ, больницада намайе абаа һэн.

Уданшьегүй операцида ороо һэмби: нюдэнэймни сэсэгын хальһа хуулан отолжо абаад, оронһонь ондоо хальһа хоёр дахин һуулгаа, Арбан хоёр дахин оёо. Надежда Бужиглаевнагай гарайнь нимжэгэн зөөлэн гээшэ: эльбэжэ энхэржэ байһан мэтэ. Ехэл гайхаа, баясаа һэмби.

Больницын палата соо 18 хоногто гонзогор хэбтэбэб. Үдэр, һүнигүй сестра, нянинууд намайе бөөмэй зохидхоноор харууһалба, хооллуулба. Һүниин тэн үнгэршэһэн хойно: «Долгор, унданши хүрэнэ гү. Сай шанажа асарбаб». —гээд няни гэнтэ хажуудашни ерээд байха. Тиигэхэдэнь бүри ехээр баярлахаш, сэдьхэлээ ханахаш. Энэ баһал ехэ туһа бололсоһон байха даа...

Надежда Бужитлаевна орожо ерэхэл бүхэндөө аргагүй һайнаар хандаха, ханамжатайгаар үзэхэ, хайрлаха. Гансашье намайе бэшэ. харин бүхы олон хүниие иигэжэ хайрлаха, абарха — энэрхыдэл энэрхы сэдьхэлтэй эхэнэр. Хоёрдохи операциин һүүлээр нилээд олон үдэр үнгэрһэн хойно нюдэнэймни уялаа абажа үзөө гэбэ. Ехэл түдэгэсэхэ, бахардахаар үе саг тулажа ерэбэ. Теэд зүрхөөр балай һайн бэшэ хадаа аймшагтай хатуугаар тэсэхэ гэжэ шиидэбэб. Хүлдэ һая орожо байһан хүүгэндээ заажа байһан мэтээр Надежда Бужиглаевна заабаришалба. Нюдэнэй уялаа тайлагдан... Нарата юртэмсэ урдамни яларшаба. Һаргабаб. Ямаршьеб даа уһанай хүүюур мэтэ хүсэ ехэтэ хүгжэм хамаг сэдьхэлыемнии урадхуулба. Эжэлүүдгүй бархирдаһамни хүрэбэ. Оршон тойрон хамаг юумэ үнгэ зүһөөрөө наадана. Амар мэндэ, үнгэтэ юртэмсэ!.. Шүдөө зуубхилан, бэеэ айхабтар шангаар барибаб. Тэсэбэб даа, ехээр уйлангүй. Надежда Бужиглаевнадаа аһашабаб. Докторни толгойем эльбээд, номгон ааляар байхыемни гуйгаа һэн.

Р. ЦЫБИКОВ.

* * *

Георгий ДАШАБЫЛОВ

ШЭНЭ ШҮЛЭГҮҮДҺЭЭ

ҮБГЭН

Үдэрөө хүлеэһэн
Үбгэн буурал таабай
Гэрээд үгеэш мартаад,
Гэртэһээ газаа гаргуулба.

Ирагуу хабарай туяада
Игаан игаан хэбтэбэ.
Шэнэхэн зүлгэтэ дайдаяа
Шэртэн шэртэн хэбтэбэ.

Эмниг морёор хээлэһэн
Элдин тала урдань.
Нюргынь бүхэтэр болгоһон
Нуга, сабшалан урдань.

Үбэл, зуннинь, хабарынш
Үдэр, һүнигүй дабхиюулһан
Ульгам ута харгынь
Улаан хада руу зурына.

Саананнь тэрэ шуты соо
Сарюун сагаар донгодоһон
Хүхын дуунай хүгжэм соо
Хүбүүн бэень доһолоо һэн.

Наананнь тэрэ эрье дээр
Нюдаргатанай гурбан
Угтаад ерээ үүрээр,
Унаа шорой гударан.

Сагууд, сагууд яаһан
Сахилгаан шэнги түргэн бэ!
Сагаан хюруу адхаһан
Сахариг жэлнүүд түргэн лэ!

Хүршымнай залуу бэрн
Хүбүүтэй болоо гэлсэнэ.
Нарата дайдаяа тэбэрин,
Наһатай таабай хэбтэнэ.

ТАЛЫН СЭСЭГ

Сэсэгэйш хангал
    ямар һайхам, тала!
Сэсэгэйш һайханиие
    бэдэрнэб, бэдэрнэб, тала!
Сэдьхэлэйм инаг
    баглааеш хүлеэжэ байна,
Сэдьхэлэйм дуун
    сээжэдэш түрэжэ байна.
Шамдаа бариха
    сэсэгни хаанаб, тала?!
Шамдаа һайханиие
    бэдэрнэб, бэдэрнэб, тала!
Одоош олооб.
    Һарган бариниш сэсэгыем.
Орой дээрэһээш
    таһалһан тэрэ сэсэгыем.
Үглөө бүхэндэ
    Һалбардаг юм тэрэ сэсэг,
Үдэшэ бүхэндэ
    унтардаг юм тэрэ сэсэг.
Зүүн зүгтэ
    мандадаг юм тэрэ сэсэг,
Баруун зүгтэ
    жаргадаг юм тэрэ сэсэг.
Хэтэдэнь һайханаар
    баринаб шамдаа, инаг!
Хэтэдэнь арюунаар
    баринаб шамдаа, талам!
Бэлэгэйм хангалые
    бү алдыш даа, инаг!
Бэлэгэйм сэлмэгые
    бү алдыш даа, талам!

Шулуун бэетэй хүн

Генриетта Иосифовна Медведева бэлиг шадабаряа, эрдэм мэргэжэлээ арадай элүүр энхэ байдал хангаха хэрэгтэ зорюуланхай. Һүүлэй арбан жэлэй туршада Баргажанай тубдиспансерэй главна врачаар ажаллана. Тэрэ олон хүниие эмшэлээ аргалаа, золтой һайнаар ажаһууха, ажаллаха арга тэдэндэ олгоо. Аймагай олон ажалшад Генриетта Иосифовнае хүндэлдэг, арадай аша туһада алба хэжэ ябахыень юрөөдэг байха юм.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Хэды наһатай болообта, үбгэн?—гээд, Шарзын Үндэр үбэрэй боорилдо малнуудые суглуулжа ябаһан үндэр бэетэй, хирбэгэр шара һахалтай, энеэбхилһэн шарайтай үбгэнһөө асуубаб.

— Далан наймадахяа хаража ябанаб даа,—гэжэ үбгэн харюусаба.

Далан найматай малшан. Юрэнхы дээрээ Бадма Евграфович Жамбалов энэ ута наһан соогоо хэды мянгаад адуу малнуудые. хони хурьгадые адуулһан, тэнжээһэн бэ! Даб гэһээр тооложо захадань гараахаар бэшэл даа...

Хамтын ажалай мандажа, Бадма Евграфовичай ниитын малай эзэн болохоһоо урда, эдир залуу наһаниинь үгытэй тулюур байдалда үнгэрһэн түүхэтэй. Баяшуулай барлаг хүбүүн. Хүлһэншэ харуулшанаар Аграаб абынгаа амидаржа байһан ород һумын шажанай һургуулиин нэгэдэхи шатын шаби. Тэндэһээ зугадалга. Түрүүшын империалис дайнай ородой фронтын арын хүдэлмэриин хатуу шэрүүн үдэрнүүд, аюултай һаранууд...

Саг жэлнүүд сахилгаан мэтэ түргэнөөр үнгэрнэ. Мянга юһэн зуун арба найман он. Үргэн ород гүрэн дотор агуу Октябриин дүлэн сасаржа, гэрэлтэ байдал тогтоһоор жэл боложо байна. Харин Аха нютаг бүтүү харанхы зангаараа...

— Бидэ тиихэдэ Хадарустаа Шэбээн гэжэ ехэ жалга соо һуугша һэмди,—гэжэ Бадма Жамбалов хэлэдэг. — Гэнтэ Саян хадануудһаа Эрхүү орохо хүсэлтэй Сибириин улаан партизанууд Шарзын тала хүрэжэ ерэбэ гэлдэбэ. Ахые уруудан Бүрэнгол хүрэхэ гээд. тэдэнэр харгы мэдэхэгүй байгаа. Аха нютагай үгытэй буряад минии аба Евграф Жамбалов Сибирь дотор һураг суугаа тараһан алдарта партизануудай командир Нестар Александрович Каландарашвилиие отрядтайнь газаршалжа ябанаб гэжэ ойлгохо байгаа гү? Үгыл ааб даа.

Тэрэ гэһээр үни болоо. Саг, байдал хэды хубилаа гээшэб! Каландарашвилиин ябаһан Аха нютагта томо, баян колхозууд хүгжэнхэй. Тэрэнэй харгышан Евграф Жамбаловай хүбүүн Бадма Евграфович үндэр наһатай болонхойшье һаа, түрэл колхоздоо ажаллаһаар. Хэрбээ мүнөө Нестер Александрович манай нютагаар айлшалха аргатай байгаа һаа, Бадма Евграфовичай баруун гарые адхан, эсэгынь түлөө аргагүй ехэ баясхалан хүргэхэ һэн даа.

Ная наһа хүрэхөө ябаад малшанаар, хажууршанаар (зундаа үбһэ ехээр сабшадаг юм) ажаллаха гээшэ хүндэхэн ажал бэзэ? Мүнөө үеын залуу нүхэд таби-жаран наһанда хүрэхэдөө пенсидэ гарабабди гэлдээд, пеэшэн дээрээ хэбтэхэ гү, али нюрга һээрнай шалашаба гэлсээд, түлеэшье хахалхаа болишоходоо болохо бэшэ гү? (Энэнэй түлөө нүхэд намайе хүлисэнэ бэзэ). Бадма Евграфович мүнөө хүрэтэрөө орой үбдэжэ үзөөгүй юм. Эды хүрэтэрөө аршаандашье нэгэ һуугаагүй, амараагүй.

...Шулуун бэетэй хүн. Далаад жэлнүүдэй эхэнхи хубииень хээрэ адуу манажа, мал адуулжа үнгэргэһэн түүхэтэй. Забит, Хойто-Аха, Сархы... Бадма Жамбаловай ябаагүй газар үгы.

...Шуургата үбэлэй харанхы һүни. «Ямаан дахын дулаание январь һарада мэдэлэйб» гэхээр хүйтөөр бордоһолно. Хорон һалхи шуурганда адуун байжа ядан бөөгнэрнэ. Бишыхан унагад шэхэнэй шарьятар инсагаалнад. Хаанаб даа, нэгэ тээ үлэн шоны улиха һалхинай эшхэрээнтэй нэгэдэнэ. Эгээл энэ үедэ морин дээрээ ута урга баринхай хүн бөөгнэрэн сугларһан адуунай дэргэдэ хатаргана. Хирэ-хирэ болоод лэ тэрэ хүн ехээр даараһан гарнуудаа амяараа гэдхээнэ. Һалхинай эшхэрээн тээшэ эрьехын аргагүй, амин бүглэрнэ, нюдэ ама руу саһан шабана.

Энэмнай адуушан Бадма Жамбалов адуугаа манажа ябана ха юм даа. Үбэлэй ута нюрган соо иимэ шуургатай һүнинүүд хэды олон байхаб?..

...Үгышье һаа, үбэлэй саһан сарья харгыгаар олон үхэрнүүдэй гэр тээшээ хатаралдахадань, баймаг хүйтэн үдэшэ холоһоо «һар-һар» гэжэ эли тодоор дуулдаха. Тэдэнэй хойноһоо сэнтэшэһэн һахалтай үбгэн хатарган ябаха. Үхэршэн Бадма Жамбалов малнуудаа байрадань абаашана.

Ажал хүниие шэмэглэдэг. Бадма Евграфович яһала хүндэтэй хүн. Хоёр дахин Москва ошохо эрхэ олоһон.

— Москва ошожо, хэр һонирхожо ерээ һэмта?—гэхэдэ:

— Үгы, гэһаа (тэрэнэй дуратай үгэнүүд юм) хүн гээшэ яһала аргатай,—гээд тархяа һабардан эхилхэ. — Выставкэ дээрэ юун үгыб? Хүнэй хоёр нюдэдһөө бэшэн булта бии! Одоол тэндэ үзөөгүй юумэ үзөө, хараагүй юумэ хараа бэлэйб, хөөрхы. Яһалаш сэдьхэлээ дүүрэн бусаа һэм.

Пенсионер Бадма Евграфовичай эрхим ажалай гэршэнүүд —БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, КПСС-эй райкомой болон аймагай Соведэй Хүндэлэлэй грамотанууд.

Үндэр наһатай Бадма Евграфович эршэтэ ажалаараа коммунизмын агууехэ барилгада эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, нүхэдэйнгөө, аша гушанарайнгаа халуун магтаалда хүртэнхэйл даа.

Вл. ГАЛСАНОВ.

Ахын аймаг.

ҺАЙН ХҮН—ҺАНААГААР

Түгнын совхозрабкоопой Хүсөөтэ тосхондохи эдеэ хоолой зүйлнүүдэй магазинда Петр Мункуевич Цыремпилов табадахи жэлээ наймаалагшаар ажаллана.

Арад зоной эдеэ хоолой эрилтэ хэрэглэмжые бүрин гүйсэдөөр хангахын түлөө оролдолго анхаралаа ходо табижа, тэдэнэй хэрэгтэй юумые һайн мэдэдэг, магазиндаа саг үргэлжэ байлгадаг юм. Тиимэһээ нютагайхидынь нүхэр Цыремпиловые магтан хүндэлжэ. «Һайн хүн —һанаагаар» гэжэ хэлсэдэг.

Тус магазин худалдаа наймаанайнгаа түсэбые һара, квартал бүхэндэ дабуулан дүүргэдэг юм.

Мүнөө нүхэр Цыремпилов партиин XXIII съездын урда тээхи социалис мүрысөөндэ оролсожо, малшад, таряашадаа улам һайнаар хангаха талаар дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаад, бүри оролдосотойгоор ажаллажа байна.

Д. ЛОПИЛОВ,
хүдөө бэшэгшэ.
Мухар-Шэбэрэй аймаг.

АЯНШАЛАГША—ЛЕВ ТОЛСТОЙН КОРРЕСПОНДЕНТ

СССР-эй Географиин бүлгэмэй бодото гэшүүн Алексей Соколов XIX зуун жэлэй ородой аяншалагша Константин Вяземскиин гар бэшэгүүдые шэнжэлжэ байнхай. Сэхынь хэлэхэдэ, нүхэр Соколов лэ тэрэ аяншын холбооеэ элирүүлээ юм.

Константин Вяземский 16 жэлэй туршада Европо, Африка, Азиин оронуудаар (бүхы Росси болон Баруун Европоор, Марокко, Алжир, Тунис, Ливи, Египет, Турци. Ирак, Сири, Палестинэ, Монгол, Хитад, Вьетнам, Лаос, Камбоджо, Таиланд, Инди, Иранаар ябаһан байна. Аянайнгаа эхэнхи замые эмээл морёор гаталаа.

Константин Вяземский үдэр үдэрэй тэмдэглэлнүүд. бэшэгүүд дотороо ябаһан оронуудайнгаа арадуудай ажабайдал, зан абари, түүхэ, экономико болон географи тухай һонирхолтой мэдээнүүдые бэшэһэн байдаг.

Франциин географическа бүлгэмдэ Вяземский хэды дахин элидхэл хэһэн юм. Ородой аяншанай гар бэшэгүүд Советскэ Союзай архивай элдэб фонднуудта хадагалаатай байдаг. Вяземскиин холуур, удаан саг соо ябаһан аяншалгын («Азиие эмээл морёор тойролго» гэһэн) тэмдэглэлнүүд В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ СССР-эй гүрэнэй библиотекэдэ хадагалаатай байдаг. Мароккоор ябахадаа хэһэн тэмдэглэлнүүдынь СССР-эй Географиин бүлгэмэй ленинградска архивта хадагалаатай.

Константин Вяземскиин «Европо, Ази, Африкын сагай уларил» гэжэ номой Женевэдэ хэблэгдэжэ гараһаниинь элирээ. Мүн «Марокко худалдаа наймаан тухай» номынь олдоо.

Вяземский 12 жэлһээ дээшэ саг соо Лев Толстойн корреспондент байһан байна. 1890 оной январьда тэдэнэр түрүүшынхеэ уулзаад, тэрэ гэһэнһээ хойшо бэшэг бэшэлсэдэг байгаа. Лев Толстойн олон зохёолнууд тушаа, тэрэ тоодо «Крейцерово соната» тухай, һанамжаяа хэлэһэн байха юм.

Агууехэ уран зохёолшодо Вяземскиин бэшэһэн 42 бэшэг, Толстойн харюугай хоёр бэшэг олдонхой.

Константин Вяземскиин гар бэшэгүүдые шэнжэлжэ үргэлжэлһөөр. Вязевскиин һүүлшынгээ жэлнүүдтэ Грецидэ ажаһууһан. наһа бараһан хадань. аяншанай тэмдэглэлнүүд болон тэрээндэ бэшэгдэһэн бэшэгүүд тэндэ байжа болоо ха гэжэ Алексей Соколов тухайлна.

Вахтанг МАРВЕЛАШВИЛИ.

Олзотой һалбари

Түнхэнэй коопзверопромхозой ангай фермэдэ халтар хара болон боро үнэгэн үсхэбэрилэгдэдэг юм. Фермэ 1965 ондо ангай арһа тушааха түсэбөө 124 процент дүүргэбэ. Тиигэжэ түсэбһөө гадуур халтар хара үнэгэнэй 23, боро үнэгэнэй 77 арһа тушааһан байна. Тиигэжэ тус фермэ арһа тушаалгаар 27300 түхэригэй сэбэр олзо оруулба.

Фермын хүдэлмэришэд шэнэ жэлдэ бүри ехэ амжалта туйлаха зорилготой. **Б. МАШКИНОВ.**

ТҮҮХЫН МУЗЕЙ НЭЭГДЭБЭ

Нютаг бүхэн онсо өөрын намтартай байдаг. Революциин долгин, граждан дайн. Бэшүүрэйхидшье энэ хэрэгтэ ехэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан, хубитаяа оруулһан байха. Нютагайхидайнгаа революционно ажал ябуулгые дэлгэрэнгыгээр харуулжа, ойлгуулжа ябахые үнинэй эрмэлзэгдээ бэлэй. Энэ һаналнай бэелүүлэгдэбэ. Ушарынь гэхэдэ, һаяшаг Бэшүүртэмнай түүхын музей нээгдээ бшуу. «Эндэ 1918—1919 онуудта Бэшүүрэй большевигүүдэй нюуса бүлэг хүдэлһэн юм» гэһэн гаршагтай музейдэ орохынгоо урда танилсахат.

Хамаг юумэн эндэ суглуулагданхай. Сахюур бууһаа эхилээд, гэр доторой хэрэгсэл хүрэтэрөө бии. Мүнөө гурбан таһаг эндэ нээгдэнхэй. Саашадаа улам олошорхо, һонирхолтойшье болохо юм.

Совет засаг тогтоохо үедэ илангаяа ехэ хүдэлмэри революционер С. Ю Широких-Полянский хэһэн байна. Тиимэһээ тус музей тэрэнэй нэрээр нэрлэгдэбэ.

Өөрын музейтэй болохын тула хуушанай коммунист Е. В. Паньков ехэ оролдолго гаргаһан. Хэды дахин Эрхүү, Шэтэ, Улаан-Үдэ ошоһон, хэрэгтэй материалнуудые суглуулһан юм.

Ф. СТЕПАНОВ.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

Венгри

БУДАПЕШТ. Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь В. Гомулка, ПОРП-гэй ЦК-гай политбюрогой гэшүүн. ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Циранкевич, ПОРП-гэй ЦК-гай политбюрогой гэшүүн-секретарь З. Клишко гэгшэд Венгриин хүдэлмэришэнэй социалис партиин ЦК-гай уряалаар Будапешт хани ёһоор айлшалжа ерээ.

Чехословаки

ПРАГА. Социалис оронуудай худалдаа наймаанай палатануудай түлөөлэгшэдэй гурбан үдэрэй зүблөөн Брнодо нээгдээ.

Брнодохи уласхоорондын наймаадахи яармагта социалис оронуудай хабаадалсаха тухай асуудалнууд зүблөөн дээрэ хэлсэгдэхэ байна.

Болгариин, Югославиин, Кубын, Венгриин, ГДР-эй, Польшын, Румыниин. СССР-эй болон Чехословакиин худалдаа наймаанай палатануудай түлөөлэгшэд зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадалсана.

«Техникые эб найрамдалай, дэбжэлтын аша туһада хэрэглэхэ» гэһэн уряатайгаар энэ яармаг сентябриин 11-һээ 20 хүрэтэр болохо байна.

* * *

ПРАГА. Испаниин Коммунис партиин түрүүлэгшэ Долорес Ибаррури толгойлогшотой испан коммунистнуудай делегаци ЧССР-тэ айлшалжа байнхай. Тэдэнэр Центральна Словаки соогуур аяншалгаа дүүргэбэ.

Испаниин коммунистнууд гурбан үдэрэй турша соо Центрально-Словацка областиин олониитын түлөөлэгшэдтэй хөөрэлдөө, Низкие Татры гэжэ хадануудтахи—Бистрицкэ нугадахи үбэлэй спортын эгээн лэ суутай центрнүүдэй нэгэндэ хүрөө, Банско-Бистрица городто Чехословакиин Коммунис партиин үнинэй гэшүүдтэй уулзаа. Тэдэнэй нилээд олониинь испан арадай эрхэ сүлөөгэй түлөө дайлалдаһан байха юм.

Банско-Бистрица районой Поники тосхоной хүдөө ажахын нэгэдэмэл кооперативта испан айлшад хүрөө. Кооперативай гэшүүдэй зүгһөө хани халуунаар угтагдан, испан коммунистнууд Центральна Сковакидахи эгээн эрхимүүдэй нэгэн бологшо энэ ажахые хараа.

Югослави

БЕЛГРАД. Словенско-Бистрица городто алюминиин шэнэ заводой барилга эхилээ. Энэ барилгые бодхоолгодо 10 миллиард үлүүтэй хуушан динар гаргашалагдахаар хараалагдаа. 1967 ондо ашаглалгада үгтэхэ ёһотой энэ предприяти жэлэй турша соо 20 мянга гаран тонно алюминиевэ прокат гаргаха юм.

Алюминиин промышленность—Югославиин үнгэтэ металлургиин түргэнөөр хүгжэжэ байһан һалбаринуудай нэгэн болоно. Дайнай урда тээхи хэмжээнтэй сасуулбал, орон дотор алюмини абалга 20 үлүүтэй дахин нэмээ.

* * *

БЕЛГРАД. РСФСР-эй уран зурагай болон гар урлалгын искусствын выставкэ эндэ нээгдээ. Москва, Ленинград, Свердловск, Иваново. Якутск болон бусад городуудай скульпторнууд болон уран зураашадай хүдэлмэри выставкэ дээрэ табигданхай.

Шулуугаар. яһаар, мүнгөөр бүтээһэн зүйлнүүд, керамика, Палехскэ шкатулканууд экспонадуудай дунда бии.

РСФСР-эй Культурын министерствын, Гадаадын оронуудтай хани барисаа, культурна холбоо байгуулха совет бүлгэмүүдэй союзай эмхидхэһэн энэ выставкэ Югославиин олониитэдэ ехээр һонирхогдоо.

Тэрэшэлэн Ленинскэ шангай лауреат скульптор Л. Е. Кербелиин бүтээһэн зүйлнүүдэй фотовыставкэ Белградта нээгдээ.

Румыни

БУХАРЕСТ. Крайовадахи ТЭЦ-эй барилга дээрэ 100 мянган киловатт хүсэтэй хоёрдохи агрегат ашаглалгада үгтөө. Барилгын дүүрээд байхада, энэ ТЭЦ Румыни дотордохи түлишөөр хүдэлдэг эгээн томо станци болохо байна. Тэрэ жэлдээ 1 миллион киловатт элшэ хүсэ гаргаха юм. Мүнөө тус бүридөө 50 мянган киловатт хүсэтэй хоёр, тус бүридөө 100 мянган киловатт хүсэтэй хоёр, хамта 4 агрегат энэ станцида мүнөө хүдэлнэ.

***

БУХАРЕСТ. Жэл бүхэндэ 10 мянга шахуу тонно помидор, үгэрсэ болон бусад овощ ургуулдаг оранжерейнүүдэй барилга Плоеште шадар нефтехимическэ комбинадай хажууда эхилээ. Энэ хадаа овощой ёһотойл завод болохо байна. Оранжерейнүүдэй талмай хамта дээрээ 50 гектар. Дулаасуулхын тулада уурал болон халуун уһа Бразидахи түлишөөр хүдэлдэг томо электростанциһаа абаха байна. Минеральна үтэгжүүлгэ үргэнөөр хэрэглэгдэхэ. Эды шэнээн хэмжээнэй юрын талмай дээрэхидэ орходоо 8—10 дахин ехэ овощой ургаса байха юм.

Болгари

СОФИ. НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна статистическэ управлениин даб дээрэхи мэдээнэй ёһоор, Болгариин промышленность 1965 оной түсэбые 104,8 процент дүүргээ. Орон 350 миллион шахуу левэй продукци түсэбһөө гадуур абаа. 1964 онойхитой сасуулбал, промышленна продукци үйлэдбэрилгэ 13,7 процентээр нэмэһэн байна.

СОФИ. Ородой эрэлхэг зоригто сэрэгшэдэй—1877—1878 онуудай сүлөөрэлгын дайнда хабаадагшадай хүндэлэлдэ зорюулагдажа Плевен городто, тэрэ шадарайнь нютагуудта олон памятнигууд бодхоогдонхой. Плевенскэ ульгэр домогто ороһон тулалдаанай түүхые бүри хүсэдөөр харуулхын тулада болгарин бүхэнэй хүндэлжэ ябадаг олон дурасхаалта газарнууд эндэ һэргээгдэхэ байна. Турциин дарлалтаһаа Болгариин сүлөөрэлгын түлөө тэмсэлэй амжалтатайгаар дүүрэлгые энэ байлдаан уридшалан тодорхойлһон байгаа.

Турциин эзэмдэгшэдтэ эсэргүү эгээн лэ шэрүүн шанга байлдаануудай болоһон Гривица тосхон шадар бүхэлэлтэнүүд болон траншейнүүд һаяын саг соо һэргээгдэжэ эхилхэнь. Софи, Русе болон Ловечһээ Плевен ороһон харгынуудай адагта багнануул бодхоогдохо. Городой түлөө болоһон баатарлиг байлдаае харуулһан барельефүүд, дурасхаалай самбарнууд табигдаха.

Скобелевскэ парк соо музей нээгдэжэ, тэрэ үеын үнэтэ шухаг зүйлнүүд тэндэ суглуулагдаха юм. Болгаро-совет хани барисаанай байшан баригдахаар хараалагдана. (ТАСС).

Германиин Демократическа Республикын ниислэл—Берлиндэхи шэнэ гэрнүүдэй квартал. Город дотор байрын гэрэй, культурно-ажаһуудалай барилгын ехэ программа бэелүүлэгдэнэ.

АДН-эй—ТАСС-ай фото.

РУМЫНИИН АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА. **Брэилдэхи хэмэл утаһанай комбинат Дунай мүрэнэй адагай хулһа болон бук модонһоо буйлуулагдаһан целлюлозые хэрэглэдэг. Комбинат сүүдхэдээ 120 шахуу тонно эрхим шанартай утаһа гаргана. Зураг дээрэ: Брэилдэхи комбинадай цехүүдэй нэгэн соо.**

Аджерпрессэй—АПН-эй фото.

Агуу ехэ Октябрь 50 жэл

УНГЭРҺЭН САГАА ЭРЬЕН ХАРАХАДА

Революциин урда тээ Баргажанда арад зониие медицинын талаар аргалга оройдоо хэгдэдэггүй шахуу байһан. Архивай материал һэхэжэ харахадаа, тэрэ хүдэлмэриин ямар байһаниие бодото баримта дээрэһээ үнэншэгдэбэ.

Байгалай үмэнэхи нютагуудые, Алас-Дурна зүгэй хизаарые шэнжэлэгшэ И. В. Кириллов Баргажанай округто элүүрые хамгаалгын ямар байдалтай байһан тухай иигэжэ бэшэнэ: «Хүдөөгэй врачнар үбшэнтэниие аргалха больница, врачта ерэһэн хүнүүдые хүлеэлгэхэ газаргүй. Тэдэнэртэ аргалга хэхэ газарһаа байтагай, хубсаһыень тайлуулха, үзэхэ байрагүй... Үбшэнтэниие боохо, уяха материалшье байхагүй. Энэ округой врач гансаараа 21 мянган хүниие аргална».

Хаанта засагай үедэ иимэ түлюур туйган байгаа ха юмбибди. Халдабарита болон бусад үбшэн тахал урдаа ортодоггүй байгаа. Тэрээндэ нэрбэгдэн, хүнүүд амияа наһаяа алдагша һааб даа. Илангаяа үхибүүд үхэл ехэтэй байһан.

Октябриин Агуу ехэ социалис революциин һүүлээр арадай элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудай һалбари үргэнөөр байгуулагдажа эхилһэн байха юм. Совет засагай түрүүшын жэлнүүдтэ хуушан сагай үлэгдэл болохо бэрхэшээлые дабаха ябадалда нилээд түгшүүрил үзэгдэһэн байна. Энээн тухай архивай документнүүд гэршэлнэ.

1920 оной декабриин 3-да уездын ревком арад зоной урда ажал ябуулгынгаа түрүүшын тоосоо хэһэн байна. Тэрээн соонь гол амжалтануудайнь нэгэн болохо иимэ баримта харуулагдана: «Мүнөө үедэ уездын болон Телятниковай больницанууд нээгдэнхэй. Тэдэ больницануудта 70-һаа 100 хүрэтэр үбшэнтэн аргалагдаха».

Эдэ больницанууд уезд соо анха түрүүн нээгдэһэн эмнэлгын газар болоно. Энэ хадаа Совет засагай байгуулагдаһанай удаадахи түрүүшынь жэлэй түүхэтэ алхам болохо юм. Элүүр энхэ байдалай түлөө анхаралай хандуулагдажа эхилһэниие энэ баримта гэршэлнэ.

Удаань гурбан жэл үнгэрөөд байхада, 1924 оной февралиин 23-да аймагай партийна конференци болоһон байна. Конференциин тоосоон дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: «Аймаг дотор Баргажанай, Телятниковай, Хурамхаанай, Гааргын гэхэ мэтэ врачебнэ 4, фельдшерскэ 6 пункт хүдэлнэ. Гэбэшье медицинын хүдэлмэрилэгшэд дуталдана».

Иигэжэ элүүрые хамгаалгын эмхи зургаанууд жэл ерэхэ бүри олошоро.

Хорёод онуудта эмнэлгын газарнуудай байгуулагдажа эхилхэлээр медицинын хүдэлмэрилэгшэд үты шахуу байба. Тиихэ үедэ оройдоо хоёрхон врачтай байһан. Гэбэшье тэрэ дутагдал зайсуулагдажа эхилһэн байгаа. Түрүүшын үедэ эмнэлгын тэдэ газарнуудта фельдшернүүд хүдэлөө. Тиигэһээр байтар врачнар бии болоһон байна.

Баргажанда ерэһэн врачнуудай дунда хирург Черток оролсоно. Тэрэ врач хүнүүдтэ операци хэдэг байһаараа нютагай зониие гайхуулаа һэн.

Тэрэшэлэн аймагай түрүүшын врачнуудай тоодо Ф. Щербинин, А. Белоусов, К. Руковишников, Э. Раднаев гэгшэд ороно. Нүхэд Руковишников, Белоусов гэгшэд мүнөө Улаан-Үдэдэ ажаллана. Республикын эрхим хирург байһан Эрдэн Раднаевые һайса мэдэнэбди.

* *

Үнгэрһэн хүшэр хүндэ тэрэ сагые үни хада алад гараабди. Мүнөө аймаг дотор эмнэлгын газар хаа хаанагүй олоор нээгдээ. Жэл ерэхэ бүри улам олон болоно. 12 больница, фельдшерскэ 37 пункт, нарайлалгын 10 гэр, 2 санатори тэндэ хүдэлнэ. Эмнэлгын эдэ газарнуудта 37 врач, 197 медицинын дунда һургуулитай хүдэлмэрилэгшэд ажаллана. Тиигэжэ революциин урда тээ хүдэлжэ байһан нэгэ врач, 2—3 фельдшерэй оронд 200 гаран хүн ажалладаг болоо. Тэрэнэй тоодо РСФСР-эй габьяата врач Ц. Б. Харпухаева, Буряадай АССР-эй габьяата врач Г. С. Медведьева, эрхим врачнар Г. С. Эрдынеева, Д. Ч. Ширеторова, В. В. Перевалова болон бусад ороно.

Гадна аймаг дотор аптекэ олоор нээгдэнхэй. Баргажанда, Баргажанай Адагта, Хурамхаанда, Баян Голдо болон бусад нютагуудта аптекэнүүд хүдэлжэ байха юм.

С. КОНОВАЛОВ.

МАНАЙ ЭНДЭҺЭЭ ОЛДОҺОН МИНЕРАЛ

Геологууд дайдын мухарта ошожо, гүн тайгын оёороор, хабшал үндэр хада уулын оройгоор ябажа бэдэрэлгэ хэхэдээ гайхалтай һайхан минералнуудые олоно. Һүүлшын жэлнүүдтэ дэлхэй дээрэ хаанашье үзэгдөөгүй томо кристалл олдодог болоо. Тэрэ кристалл сэбэр, гэрэлтэй, томо, бусад минералнуудта орходоо жэшээгүй.

Нева мүрэнэй эрьедэхи Горно институдай эрдэмтэд СССР-эй минералогическа коллекцидэ бэлэглэһэн геологуудай бэлэг тухай тон омогорхолтойгоор хөөрэнэд. Бэлэглэгдэһэн тэдэ минералынь далайн долгиндол үнгэтэй, томо хэмжээтэй кристалл болохо юм. Тэрээн шэнги асари томо минерал бэдэрэгшэдтэ хомор дайралдадаг. Промышленность кристалл хэрэглэхэдээ жииртээ жэжэхэн хэһэгүүдые абадаг.

Байгалай үмэнэдэхи геологуудай бэлэглэһэн 40 гаран килограмм шэгнүүртэй олдохоёо шухал шэнэ экспонат тухай Горно музейн экскурсоводууд орогшодто тэрэниие тон гоёшоон хөөрэжэ үгэнэд.

Тэрэ бэлэг Горно институдай геологи бэдэрэлтын факультедэй студентнэр О. Борисов, Т. Кучиков гэгшэд Забайкальеда практикада ябахадаа олоод, Ленинград асарһан байгаа. Забайкальеһаа олдоһон минерал хадаа промышленна зарим предприятинуудта тон шухала зүйл болоно.

Тиимэ томо хэмжээтэй десмин СССР-эй минералогическа коллекцидэ анха түрүүшынхеэ табигдаа.

СССР-эй Геологи болон малтамалай баялигые хамгаалха министерство оронойнгоо географическа элдэб зононуудта нээгдэһэн олдохоёо шухаг минералнууд болон хадын породонуудые Горно музейдэ бэлэг болгон үгэдэг байна.

В. КРИВОШЕИН.

Үбэлэй дуулим харгыгаар... Ф. СОРОКИНОЙ фотоэтюд.

ҺОНИРХОЛТОЙ СУГЛААН

(„Бөөгэй мүрөөр мүшхэн")

Һаяхан, январиин 20-до, Буряадай эрдэм шэнжэлэлгын нэгэдэмэл институдай конференц-зал соо СССР-эй Географическа бүлгэмэй гэшүүд олоороо суглараа. Юундэб гэбэл, суглаанай зүбшэхэ зүйлдэ ехэ һонин асуудал табигдаа бшуу. «Бөөгэй мүрөөр мүшхэн табан жэл соо» ябажа, харын шажанай хархис удхатай танилсаһан тухайгаа Географическа бүлгэмэй гэшүүн, түүхын эрдэмтэ Т. М. Михайлов хөөрөө. Элидхэл хэжэ байха үедөө нүхэр Михайлов харын шажан мүргэл тухай фото-зурагуудые харуулһан, бөөнэрэй хайшан гэжэ бөөлэдэгые магнитофоноор шагнуулһан байна.

Сугларагшад элидхэлшэһээ олон асуудалнуудые һураа. Тэдэнэй заримыень тоолоо һаа иимэ: яахадаа аяар мүнөө болотор харын шажан зарим нютагуудаар дэлгэрэнхэй байнаб? Шажанай энэ хорото үлэгдэлтэй яажа тэмсээ хада һайн хаб? Ямар аймагуудта Алхансайн Эдирхэндэ мүргэнэб? г. м. Эдэ асуудалнуудтань элидхэлшэ тодорхой харюу үгэбэ.

Элидхэлэй удаа «Зүүн Саяанаар аяншалга» гэжэ һонин кинофильм харуулагдаа. Энэ фильмые Географическа бүлгэмэй гэшүүд өөһэдөө зохёожо табиһан байна.

Ц. БУДАЕВ,
СССР-эй Географическа бүлгэмэй гэшүүн.

ЗАМБИ ТҮБИИН ЗҮГ ЗҮБХИС БҮХЭНҺӨӨ

Телеграф телефон радио

„Аха дүүгэй хани барисаанай оршон байдалда"

ПРАГА, январиин 21. (ТАСС). «Москвада нүхэрэй ёһоной уулзалга болобо», «Аха дүүгэй хани барисаанай, үтэеэ хүсэдөөр ойлголсолгын оршон байдалда», «Хүсэд нэгэн һаналтай байба», «Социалис хани нэгэдэлэй нягта жагсаалые саашадань бэхижүүлхын түлөө»—гэһэн гаршагуудтайгаар КПЧ-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, ЧССР-эй президент Антонин Новотнын Москвада хани ёһоор айлшалһан тухай Чехословакиин бүхы хэблэл дэлгэрэнгыгээр бэшэнэ.

КПСС-эй болон КПЧ-гэй хоорондохи, Советскэ Союзай болон Чехословакиин хоорондохи аха дүүгэй хани барисаан, али бүхы талын политическэ, экономическа, культурна харилсаа холбоон саг үргэлжэ хүгжэн бэхижэнэ гэжэ хэблэл мэдээсэнэ.

Советскэ Союзтай харилсаагаа һэргээхын түлөө

КАРАКАС, январиин 21. (ТАСС). Советскэ Союзтай, бусад социалис оронуудтай харилсаа тогтоохо шухала гэжэ «Насиональ» газетада толилһон статья соогоо Венесуэлын Национальна конгрессэй депутадуудай палатын гадаадын хэрэгүүдэй талаар комиссиин түрүүлэгшэ Альфредо Тарре Мурси бэшэнэ.

«Дэлхэйн бүхы оронуудтай дипломатическа харилсаа байгуулжа, Венесуэлын национальна бүрин эрхые баталхаха саг тулажа ерээ, — гээд депутат бэшэнэ.—Тэрээнэй тулада бэеэ даанхай гадаадын политика бэелүүлхэ шухала» гээд статьягай автор үргэлжэлүүлнэ.

«Венесуэлын гадаадын политикые национальна аша туһадаа таарууггаар хүгжэхын» тулада социалис оронуудай правительствануудтай харилсаа холбоо тогтоохо тухай депутат үгынгөө түгэсхэлдэ эрилтэ хээ.

Азиһаа Европо орохо эгээн богони зам

ТОКИО, январиин 21. (ТАСС). Москва Токио хоёрой хоорондо агаарай зам харилсаа байгуулха тухай Советскэ Союзай болон Японой хоорондо баталагдаһан хэлсээн түүхэтэ ушар болоно гээд Японой гүрэнэй министр Токуясу Фукуда мэдүүлээ.

Агаарай зам харилсаан тухай японо-советскэ хэлсээндэ Москвада гар табигдаһые тайлбарилха зуураа, СССР Япон хоёрой ниислэлнүүдэй хоорондохи шэнэ авиалиниие Ази Европо хоёрой хоорондохи эгээн лэ богони зам гэжэ Фукуда нэрлээ. Энэ замые байгуулга Азиһаа Европо аяншалһан пассажирнуудта угаа таарамжатай, мүн уласхоорондын агаарай зам харилсаанда туһа нэмэри оруулха байна.

Агаарай зам харилсаан тухай хэлсээнэй түгэсхэгдэһэн ушар СССР Япон хоёрой хоорондохи холбоо барисаае саашадань бэхижүүлгэдэ нилээд ехээр туһалха гэжэ найдажа байһанаа Фукуда элирхэйлэн мэдүүлээ.

Иран өөрынгөө техническэ кадрнуудые бэлэдхэдэг болохонь

ТЕГЕРАН, январиин 20. (ТАСС). Экономическа болон техническэ харилсаан тухай СССР Иран хоёрой хоорондо баталагдаһан хэлсээнэй ёһоор Исфаган город шадар металлургическа завод баригдаха юм. Удахагүй национальна техническэ кадрнуудые бэлэдхэхэ центр нээгдэхэ байна. Металлургическа заводто, саашадаа баригдаха бусад промышленна предприятинуудта хэр олон техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хэрэгтэй болохо байһые харгалзан абан, энэ центрэй һуралсалай программа зохёогдохо юм.

У Танда СССР-эй түлөөлэгшын меморандум

НЬЮ-ЙОРК, январиин 21. (ТАСС). СССР-һээ ООН-ой дэргэдэ байдаг саг үргэлжын түлөөлэгшэ Н. Т. Федоренко генеральна секретарь У Танда меморандум эльгээжэ, ООН-ой секретариадай тушаалнуудай таарууггүйгөөр хубаарилагдаһан тухай Советскэ Союзай ехээр һанаагаа зобожо байһые элирхэйлэн мэдүүлээ. Энээн тушаа ООН-ой гэшүүн бусад гүрэнүүд мүн лэ һанаагаа зоболсоно гээд меморандум соо заагдана.

Советскэ Союзһаа ООН-до албан хаагшадай тоо 1963 онойхитой сасуулбал 1965 ондо оройдоошье хубилаагүй, харин секретариадай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда СССР-эй эзэлдэг һууринууд энэ үе соо үсөөрһэн байна. Баруун оронуудай эрхэтэдэй бүлэю олон байһаниинь секретариадай хүтэлбэрилхы тушаалнуудай хубаарилгаһаа илангаяа элеэр харагдана. ООН-ой секретариадай 160 хүтэлбэрилхы тушаалда баруун оронуудай эрхэтэд 60 процентыень, тэрэ тоодо США-гай эрхэтэд — 36, Англиин эрхэтэд — 20 тушаалыень эзэлнэ. Иимэ хубаарилга хүгжэжэ байгаа оронуудай экономикодо баруун оронуудай болон тэдэнэй монополинуудай шурган оролгодо бүри ехээр туһалжа шадахаар ООН-ой экономическа ажал ябуулгые хэрэглэхэ арга олгоно, энэ хадаа ООН-ой үг зорилгонуудта тааралданагүй гээд тус документ соо заагдана.

ООН-ой секретариадта Советскэ Союзай дутамагаар түлөөлэгдэһэнэй шалтагаан гэхэдэ, тэрэнэй кадрова органууд Генеральна Ассамблейн резолюцинуудые хэрэгсээнэгүй, тиигэжэ дутамагаар түлөөлэгдэһэн оронуудай эрхэтэдые ООН-ой секретариадта нэмэжэ оруулха үрэ ехэтэй хэмжээнүүдые абанагүй гээд меморандум соо хэлэгдэнэ. Жэшээнь, ООН-ой органуудта хүдэлмэрилхын тулада 150 кандидадые Советскэ Союз 1965 оной турша соо дурадхаһан байгаа. Гэбэшье жэлэй эсэстэ шэнэ тушаалнуудта оройдоол 14 мэргэжэлтэ абтаһан байгаа бшуу.

ООН-ой органуудтахи тушаалнуудые хубааралгада тохёолдоһон таарууггүй байдалые зайсуулхын тулада генеральна секретарь зохихо хэмжээнүүдые абаха бэзэ гэһэн найдабари меморандум соо элирхэйлэн мэдүүлэгдэһэн байна.

Ташкентын Декларациие бэелүүлгэ

ДЕЛИ, январиин 20. (ТАСС). Г. Нандын түрүүлэлгэ доро правительствын заседани мүнөөдэр боложо, Ташкентын Деклараци, тэрэниие бэелүүлгэтэй холбоотой асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ гээд Индиин ПТИ гэжэ информационно агентство дамжуулна. Премьер-министр Индира Ганди, Гадаадын хэрэгүүдэй министр Сваран Сингх, Оборонын министр Чаван, бусад тусхай тушаалта хүнүүд заседани дээрэ байлсаа.

ДЕЛИ, январиин 21. (ТАСС). Зэбсэгтэ тулалдаанай боложо байха үедэ пленэдэ абтаһан лётчигуудые андалдан абалсаха тухай Инди Пакистан хоёр үгэеэ ойлголсоо гээд Индиин ПТИ агентство мэдээсэнэ.

Индиин пленэдэ ороһон лётчигууд үглөөдэр Пакистанай самолёдоор Дели бусажа ерэхэ гээд Пакистанһаа Индидэ байдаг верховно комиссарай түлөөлэгшэ корреспондентнүүдтэ мэдээсээ.

ДЕЛИ, январиин 21. (ТАСС). Харилсаагаа заһаруулха тухай Инди Пакистан хоёрой үгэеэ ойлголсолго үдэр ерэхэ тудам бодотоор бэелүүлэгдэжэ байна.

Инди Пакистан хоёрой хоорондо тулалдаанай эхилһэнһээ хойшо мүнөөдэр анха түрүүн Пакистанай авиакомпаниин самолёт Зүүн Пакистанһаа Лахор орохо замдаа Индиин газар дээгүүр ниидэжэ гараа, тэрэ Калькуттада буужа горючи абаһан байна гээд Пресс Траст оф Индиа гэжэ агентство мэдээсэнэ.

ДЕЛИ, январиин 21. (ТАСС). Ташкентын һара бүхы орон дотор февральда үнгэргэхэ тухай Бүхэиндиин эб найрамдалай совет шиидхэбэри гаргаа. Ташкентын хараа бодолые Индиин арадта улам һайнаар ойлгуулха зорилгоор энэ һара үнгэргэгдэхэнь гээд Бүхэиндиин эб найрамдалай совеэй түрүүлэгшэ Диван Чаман Лал мэдүүлээ. Ташкентын Декларациие, эб найрамдалые, бүлэглэлнүүдтэ хабаадалсахагүй ябадалые, империализмда эсэргүү тэмсэлые дэмжэһэн ехэ митингнүүд болон демонстрацинууд ороной бүхы районуудта үнгэргэгдэхэ байна.

КАРАЧИ, январиин 21. (ТАСС). Делидэ уулзаха тухай Индиин армиин штабай начальник генерал Дж. Н. Чоудхури гэгшын уряалые Пакистанай армиин командалагша генерал Мохаммед Муса хүлеэн абаа гээд тусгаар соносхогдоо гэжэ Ассошиэйтед Пресс оф Пакистан агентствын корреспондент Равалпиндиһаа мэдээсэнэ.

1965 оной августын 5-най үеэр эзэлжэ байһан газарнуудтань зэбсэгтэ хүсэнүүдые сухарюулха тухай Пакистанай болон Индиин правительствануудай хоорондо баталагдаһан хэлсээе бэелүүлхэ тухай асуудалнуудые хоёр ороной сэрэгэй начальнигууд зүбшэн хэлсэхэ байна.

Джулиан Бондые хамгаална

НЬЮ-ЙОРК, январиин 21. ТАСС-ай корреспондент С. Лури иигэжэ дамжуулна:

Джорджи штадай хуули гаргалгын суглаанда өөрынгөө һуури эзэлхэ талаар Джулиан Бондын эрхые дэмжэһэн хүдэлөөн Холбоото Штадуудта улам үргэдэнэ. Вьетнамдахи уршагта муухай дайн байлдаае буруушаажа үгэ хэлэһэнэйнь түлөө хуули гаргалгын суглаанда олонхиин дүүгаар һунгагдаһан Бондые энэ һуури эзэлхэ эрхыень хаһаһан байгаа гэжэ мэдээжэ.

«Джулиан Бонд Джорджи штадай хуули гаргалгын суглаанда сүлөөтөөр анха түрүүн һунгагдаһан негрнүүдэй нэгэн юм. Энэ штадта урдань негрнүүдые хашаха, хэһээхэ ябадал бэелүүлэгдэдэг байгаа. Мүнөө тус суглаанда хуулита һууряа эзэлхэ эрхыень тэрээнһээ хаһаһан байна. Энэ ушар бүхы американецуудай һанал сэдьхэл ехээр зобооно» гээд Бондын эрхые хамгаалан Джорджи штадай губернатор Сэндерс гэгшэдэ эльгээгдэһэн бэшэг соо хэлэгдэнэ. Тус бэшэгэй зарим хубиие энэ оной январиин 20-до «Нью-Йорк таймс» газетада толилһон байна. Нью-Йорк, Калифорни, Мичиган, Миннесота, Пенсильвани, Висконсин, Огайо штадуудай түлөөлэгшэдэй палатын 24 гэшүүн, тэрэшэлэн Америкын олониитын болон соёл культурын элитэ ажал ябуулагшад энэ бэшэгтэ гар табиһан байха юм.

Вьетнамдахи дайнда дурагүйгөөр хандадаг байһанайнгаа түлөө Джулиан Бонд хашалта, хэһээлтэдэ дайрагдаһан байгаа. Энэ баримтые бэшэгэй авторнууд мүн лэ буруушааһан байна.

Хитадта „Хабарай һайндэр" болобо

ПЕКИН, январиин 21. ТАСС-ай корреспондент Г. Арсланов иигэжэ дамжуулна:

Литын ёһоор шэнэ жэлэй эхин болодог «Хабарай һайндэр» мүнөөдэр Хитадта тэмдэглэгдэжэ байна. Энэ хадаа хитад арадай эгээн ехэ национальна һайндэрнүүдэй нэгэн юм. Пекиндэхи гүрэнэй эмхи зургаануудай болон промышленна предприятинуудай байшангууд шэнэ жэлэй амаршалгануудтай плакадуудаар, элдэб үнгын гэрэл сасарһан фонарьнуудаар гоёон шэмэглэгдэнхэй.

Тогтоһон заншалай ёһоор «Хабарай һайндэрэй» урда тээ Хитадай Арадай-сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэдтэй хүн зоной уулзалга болоо.

Ороной городууд болон тосхонуудта зүжэг наадануд, кинофильмүүд харуулагдаа, уран һайханай бүлгэмүүдэй концертнүүд, спортивна мүрысөөнүүд, элдэб зугаа наадануд болоо. Һайндэр гурбан үдэрэй турша соо үргэлжэлхэ юм.

ПАКИСТАН. Татта Карачиһаа 100 километртэ урдын Синд провинциин газар дээрэ оршодог багахан город юм. Тус городой гэрнүүдэй налагай һарабша дээрэ вентиляционно сорогонууд хоёр гурбан метрээр өөдөө шоройлдон байдаг. Далай тэээһээ ходоодол үлеэжэ байдаг халхин эдэ сорогонуудаар гэр байшангууд руу үлеэжэ тэрэниие нэрюусуулдаг юм. Үүб гэхэдэ, зарим нэгэ үедэ һүүдэртэ температура Цельсээр 40—50 градус хүрэдэг байна бшуу. Зураг дээрэ: Таттадахи байрын гэр.

ТАСС-ай фотохронико.

ВИСЛЭ ДЭЭРЭХИ ГОРОД МАРТАГДАХАГҮЙ

Би Москва соогуур—саһаар хушагдаһан гудамжануудаарнь, гоё һайхан талмайнууд дээгүүрнь, үхибүүдэй шаг шууяагаар дүүрэн бульварнуудаарнь алхалбаб. Түрэл город соомни олон юумэ Варшава тухай һануулна: шэнэ гэрнүүдэй олоор баригдаһан Варшавска шоссе, Польшын ниислэлэй нэрэмжэтэ, электрын гэрэлээр ялалзажа байдаг кинотеатр болон гостиница Варшавын эстрадын гастроль тухай, Польшын уран зураашадай зурагуудай выставка тухай афишанууд... Гол юумэнь гэхэдэ—минии нүхэд, москвагайхид, уулзахадаа: «Зай, Варшава ямар бэ?» гээд асуудаг.

Москвагай поэт, «Варшавые сүлөөлһэнэй түлөө» медаляар шагнагдаһан Борис Дубровин иигэжэ хэлээ һэн:

— 1945 оной январиин 17-до Польшын ниислэлэй сүлөөлэгдэһэн тэрэ үдэрые, мүн намарыешье һананаб. Тиихэдэ тэһэрэлгэнүүд болон буудалганууд фашистнуудай зэрлиг ааша тэрээндэ хэды ехэ һандарал, гэмтэл ушаруулаа гээшэб!

Галнуудаар ялалзаһан үдэшын Москвада Борис бидэ хоёр ябабабди. Тэрэмни Варшава тухай шүлэгүүдээ уншаа, дайнай үеын мартагдашагүй үдэрнүүд тухай һануулаа бэлэй. Минии нүхэр Варшава шадарай Рембертово гэжэ газартахи авиационно полкдо буушан радистын алба хэдэг һэн. Тэдэнэй частиин самолёдууд тэмсэжэ байгаа Польшын патриоддуудта буу зэбсэг, эдеэ хоол, медикамент абаашахын тула гитлерэйхидэй зениткэнүүдэй бууд алган соогуур һүниндөө хэдэ дахин ниидэхэ зэргэтэй болодог байба.

— Варшавада туһалхаар тэгүүлһэн поляк болон совет сэрэгшүүдые манай авиаци, артиллери бүхы хүсөөрөө дэмжэдэг бэлэй,— гээд Борис һанаба.

Варшавадахи Черняковско эрье шадарай энэ дурасхаалта газарые би мүн баһал һайн мэдэхэб. Польско сэрэгэй 3-дахи дивизиин 9-дэхи полкын батальоной командир, поручик С. Кононков тэндэ хүдөөлүүлэгдэнхэй. Поляк болон совет хоёр мянга гаран десантнигууд мүн тэндэ хүдөөлүүлэгдэһэн. Станислав Кононков минии бага наһанай хани нүхэр юм. Энэ бүлэтэеэ хамта Запорожидо ажаһуудаг байгаа. Бага наһамнай мэдэгдэнгүй үнгэршөө. Залуухан байхадамнай дайн болоо.

...Үнгэрэгшэ жэлдэ нэгэ үдэшэлэн орой эрье шадар ябажа ябатараа, хүүр дээрэ хүгшэн эхэнэрэй тонгойжо байхые хараа һэм. Варшавын энэ хүгшэн танигдахагүй геройн могила дээрэ баглаа сэсэг табижа байба. Тэрэнэй үйдхартай нюдэд һайн һанагдана.

— Минии эрэ нүхэрые фашистнууд Треблискидэ, хүбүүемни—Освенцимда галдаа һэн,— гэжэ тэрэ хүгшэн намда хэлээ.— Мүнөө маниие тойроод ажабайдалай һалбаржа байһаниинь энэдэ хэтэ мүнхэдөө нойрсожо байһан сэрэгшүүлэйшье аша габьяа болоно.

Городые хамгаалагшадай, сүлөөлэгшэдэй шуһаяа адхаруулһан газарнуудта табигдаһан памятнигууд Варшавада олон.

Варшава 700 наһатай гэжэ түүхэшэд тоолодог. Тиигэбэшье 21 жэлэй саада тээ хоёрдохёо мүндэлэн түрэһэн удхатай. Гитлерэй эзэмдэгшэд Польшын ниислэлдэ 600 мянга гаран хүниие үгы хээ, городой бүхы гэрнүүдэй 85 процентые һандаргаһан, галдаһан, «Варшава үгы хэгдэхэ ёһотой!» гэжэ уймар Гитлер хэлээ юм. «Немецүүдэй зүүн зүг тээшэ дабшаха зам дээрэ 700 жэлдэ байһан поляк арад үгы хэгдэхэ ёһотой!»—гэжэ тэрэниие Гиммлер дабтадаг байгаа.

Дайнай хойто тээ Варшава үнэһэн шандаруу сооһоо бодоо. Арадай засагта Польшын ниислэл мүнөө залуу шэнгеэр харагдана.

Москвагай «Калибр» заводтой баталһан социалис мүрысөөнэй договор Октябриин геройнуудай нэгэн, Испанска интернациональна бригадануудай алдарта генерал Вальтер Сверчевскиин нэрэмжэтэ варшавска заводой цех бүхэн соо үлгөөтэй байдаг.

Тэндэхи хүдэлмэришэд Москвада хэдэн зуун хани нүхэдтэй. Тэдэнэрэй холбоо барисаан бэхижэнхэй, жэл бүри айлшалалсадаг.

— Мүрысөөндэ хэн илааб—гээд би Социалис залуушуулай союзай заводской комитедтэ һонирхобоб.

— Бидэнэр гар гараа барилсан ажалланабди!—гэжэ варшавынхид эбтэйгээр харюусаба. Энэ мүрысөөндэ хэнэй илахань бэшэ, харин манай арадуудые холбоһон аха дүүтэй, хани харилсаанай холбоон гол зүйл болоно.

Варшавада үлэһэн олон хани нүхэдэймни дунда Польшын элитэ поэт Станислав Ришард Добровольский бии гэжэ хэлэхэ дурам хүрэнэ. «Мостовые Варшавы» гэжэ тэрэнэй һүүлшын ном намда бии. Зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмэ энэ рассказ декабристнуудые, Герцениие, 1863 оной Варшавын восстани хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн Андрей Потебнюе һануулдаг. Польшын ниислэлэй гудамжанууд тухай, 1905 ондо баррикадануудай баригдаһан, хүдэлмэришэнэй кварталнууд тухай, Ленинэй, Дзержинскиин, Агуу ехэ Октябриин геройнуудай дурасхаалые, 1945 оной январиин 17-до Варшавада сүлөө олгоһон хүнүүдэй дурасхаалые мүнхэжүүлһэн талмайнууд тухай юм.

Юрий ТКАЧЕНКО.
Варшава—Москва.

АШАГЛАЛГАДА ҮГТЭБЭ

Үдын-урда бэедэ баригдаһан олон тоото шэнэ барилгануудай дунда үшөө нэгэ шэнэ барилга—республикын онкологическа диспансерэй байшан бэлэн боложо, ашаглалгада үгтэбэ. Ашаглалгада ороһон нэгэ дабхар энэ байшанда хамтадаа 55 үбшэн хүн орохо аргатай. Энээнһээ гадна, эндэнь үбшэн зониие аргалжа байха һүүлэй үеын техника толхогдонхой. Мүн эндэнь врачай, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй тусхай таһагууд, уужам һарүүл столово болон бусад түхеэрэлгэнүүд олон. Байгша оной май һарада барилгашад үшөө нэгэ—гурбан дабхар байшан ашаглалгада үгэхөөр бэлэдхэжэ байна. Энэ байшанда тус диспансерэй бусад таһагууд орохоор хараалагдана.

— Одоошье, һайн байра, шэнэ техникэтэй болоһон бидэнэр үбшэн зоно саг соонь аргалжа байха аргатай болобобди,—гэжэ тус диспансерые даагша, Буряадай АССР-эй габьяата врач Т. Т. Погодаева омогорхоно.

Г. НИКИТЕЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Ажалшадай үбэлэй амаралта» гэһэн түрүү бэшэг. «Түрэл орон дотороо». Прибайкалиин районой хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөнһөө репортаж. ТАСС-ай мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Үйлэдбэрэе шудалалга—түрүүшынши уялга» гэһэн П. Хантаевай корреспонденци. А. Афанасьевай «Уран гарнууд» гэһэн корреспонденци. Партиина хронико. «Редакцида ерэһэн бэшэгүүдые шалгажа үзэхэдэ» гэһэн рубрика доро А. Верещагинагай «Архиншадһаа абарыт» гэһэн статья (түгэсхэлынь гурбадахи хуудаһанда). Б. Цыремпилов Л. Сумкина хоёрой фельетон.

Гурбадахи хуудаһанда: эмшэлэгшэ тухай А. Игумновагай корреспонденци. Хилын саанаһаа мэдээсэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: И. Шалимовагай «Бухенвальдһаа зугадалга» гэһэн документальна повестьһоо бүлэг. Нютаг нютагай һонин.

Саг агаар

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэлэнэй ёһоор мүнөөдэр республика доторнай үүлэ багатай байха. Һулаханаар һалхилха. Хойто аймагуудта 28—33, Баргажан шадар 18—23, бэшэ нютагуудта 23—28, Улаан-Үдэдэ һүниндөө 34—36, үдэртөө 24—26 градус хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ.

Январиин 24—26-най үдэрнүүдтэ хойто аймагуудта багашаг саһан орохо. Захааминай аймагта һүниндөө 35—40, бэшэ нютагуудта 29—34, үдэртөө 20—25 градус хүйтэн байхаар багсаагдана.

Редакторай орлогшо **Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.**

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленный—48-89, 33-61, корректорская—35-95.
Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни—40-49, идеологический—24-74, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, информации—34-05 и переводов—24-74.
гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.
Н03367.
Зак. № 45.